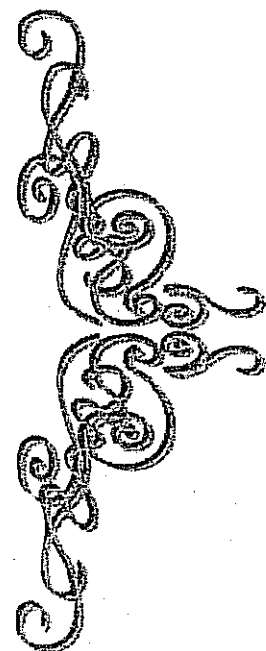

ת ש ו ר ה ה

משמחת נישואין

של

נבריא אל ונחמה דינה
אביבנד

ויהא דטא אונג
דטער
והאן עפוי עפוי.

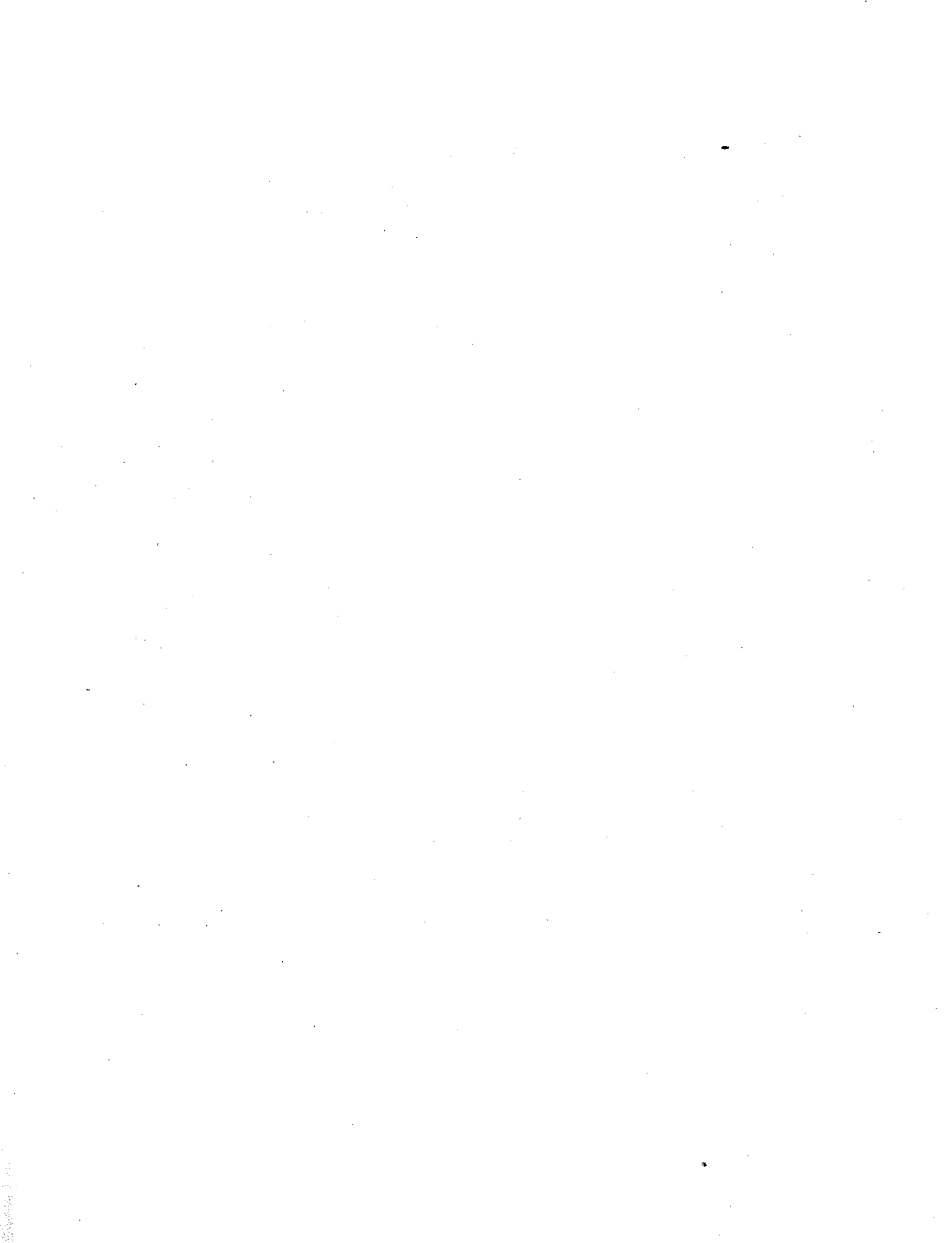

יום חמישי, עשתי-עשר שבועשתי-עשר

חיי תחא שנת נפלאות טובות

שנת החמישים לנשיאות ב"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואינו בשעה טובה ומוצלחת, ביום החמישי, אחד עשר ימים לחודש שבט, היו תהא שנת נפלאות טובות.

התודה והברכה מובעת בזה לידידנו ומכירנו, אשר הואילו לבוא מקרוב ומרחוק ולשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו, ולברכנו, ולברך את הורינו יחיו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בכל, בגשמיות וברוחניות. כמו כן גודה בזה להורינו היקרים שיחיו: ר' עמרם ורעייתו נסי' גילה מסעודה שיחיו אביכזר, ור' דוד שלום הלוי ורעייתו שולמית שיחיו פייפ, אשר לא חסכו מעצמם כל מאמץ וטרחא על מנת להביאנו אל הרגע הגדול והמאושר הזה - הקמת ה"בנין עדי עד", בית הב"ד. יהי רצון שיזכו לרוות מאיתנו ומכל שאר יוצאי חלציהם יחיו רוב נחת חסידי אמיתי - לנחת רוח וכרצו"ק כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו מקרוב ומרחוק, בתשורה זו הכוללת: א. צילום התשורה שחולקה בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח, אשר עליה התבטא כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ: אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידנו אנ"ש ה' עליהם יחיו וכל מחבבי תורה יחיו. ב. דבר מלכות - 'יחידות' לחתנים וכלות (האחרונה לע"ע) ושיחת י"א שבט ה'תשנ"ב. ג. לקט הוראות בעניני שידוכין ונישואין - שיחת י"ד כסלו ה'תשי"ד ולקט מענות וסיפורים. ד. סקירה מענינת ומקיפה של שיחות הרבי בנושאים הבאים: גאולה ומשיח, הפצת המעינות לזירוז הגאולה, נישואין וגאולה, הפצת המעינות לאחר הנישואין, הפצת המעינות דנשי ישראל. ה. כתב יד קודש - אשר נלוה אליו גם תיאור השתלשלות כתב היד ופיענוחו. ו. הוראות למעשה בפועל בנושאים שונים בעולם; סקירה מקיפה ומיוחדת של שיחות ומכתבי הרבי בנושאים רבים ומגוונים.

האל הטוב הוא יתברך יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחינו בני ישראל, בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בשמחה העיקרית: "ושמחת עולם על ראשם" - נישואי הקב"ה וכנסת ישראל, בגאולה האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדיהם ומכבדיהם
גבריאל ונחמה דינה אביכזר

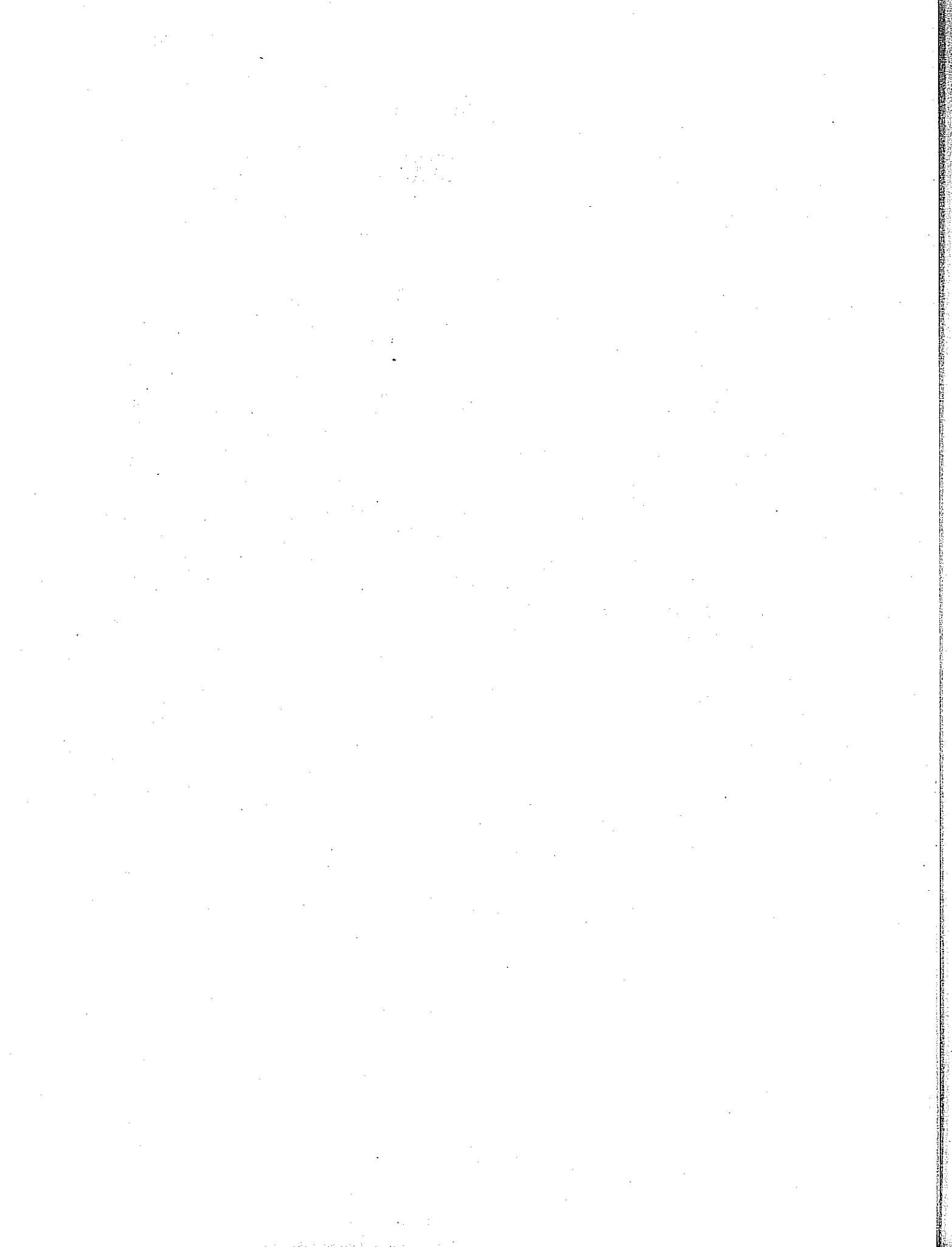
אשר צדק יהי' הקב"ה

דין עיני עיני

ע"י יוסף התיכה

והצלה

ד' ה"י אלושרי"ק ק"ק

תשורה מיוחדת

צילום מהתשורה שחולקה על-ידי
 כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע
 בחתונת כ"ק אד"ש מה"מ
 י"ד כסלו ה'תרפ"ט

אורי נ' מה' (ל' אלמ' וקדשת' לענין כוח' שהיה בלבו הטל' והענין על' עזמות' כאלה' ל' העקר' על' וכו'
 זהוהו' מן' העל' והקס' עולה' בקרב' הענין' זה' אשר' קודם' היה' הכת' ל' יעצור' וגא' אע"פ' הענין'
 מה' כ' אין' לו' יוצא' מתוך' עיר' ח' ובקבץ' עמלק' לט' אשר' חב' הלבנה' והע' אורה' מ' מחלק' לט'
 היה' ענין' אחר' וענין' השוה' סרבי' על' החופה' יחזיקו' האור' עהו' ארבע' ח' ולא' ילבוש'
 אחר' בני' ח' קרבת' ואל' לו' ואל' ח' עיר' כפס' ארבע' של' טובתו' אלה' ענין' ארבע'

אשר' ב' ענין' אחר' וענין' השוה' סרבי' על' החופה' יחזיקו' האור' עהו' ארבע' ח' ולא' ילבוש'
 אחר' בני' ח' קרבת' ואל' לו' ואל' ח' עיר' כפס' ארבע' של' טובתו' אלה' ענין' ארבע'

אשר' ב' ענין' אחר' וענין' השוה' סרבי' על' החופה' יחזיקו' האור' עהו' ארבע' ח' ולא' ילבוש'
 אחר' בני' ח' קרבת' ואל' לו' ואל' ח' עיר' כפס' ארבע' של' טובתו' אלה' ענין' ארבע'

לודו' מו' משה' נ"י' שאלתי' לענין' דוח' שהיה' בלבו' התנ"ן' להעביר' על' מידותיו'
 כמאמר' כל' המעביר' על' וכו' וזהוהו' מן' העל' [ל' וקבץ' עמלק' כרבים' מחגוד' מו'
 מאיר' נ"י' קודם' יח"כ' הע"ל' [יום' הקיבוץ' חמ"א' עליו' לטובת] ולעשות' זאת' למעני' ולמען'
 השלום] כי' אין' יוצא' מתוך' מדינת' ח"י' ובקבץ' עמלק' [ל' שמים] אשר' רוב'
 חרות' והתלאות' חן' ממהלכות' לש"ש' תרמ"ט' יעלנו' ממנה' ומגודל' כטוהני' שדבריו' אלה'
 חמוטקם] יחזיקו' המרובקים] ויהיו' לרצון' אחר' מי' ולא' שלכם' אחר' גינו' ח"ו' קיצותי'
 ואומר' שלי' שלי' מאדח"ש' [מאדון' השלום] כנסת' הדרשנו' ד"ש' [דורש' שלום] וטובתו' מלוג"ח'
 [מלב' ונש' חסידה] שניאור' זלמן'

ואילו' שלוש' השורות' שחשחאל'
 הכותבות' במפה' הרומית'
 נכתבו' ע"י' אחר'
 לאדון' יהוד' משה' מורדוכוביץ' [בן' מרדכי] מיזליש' בוויילנא.

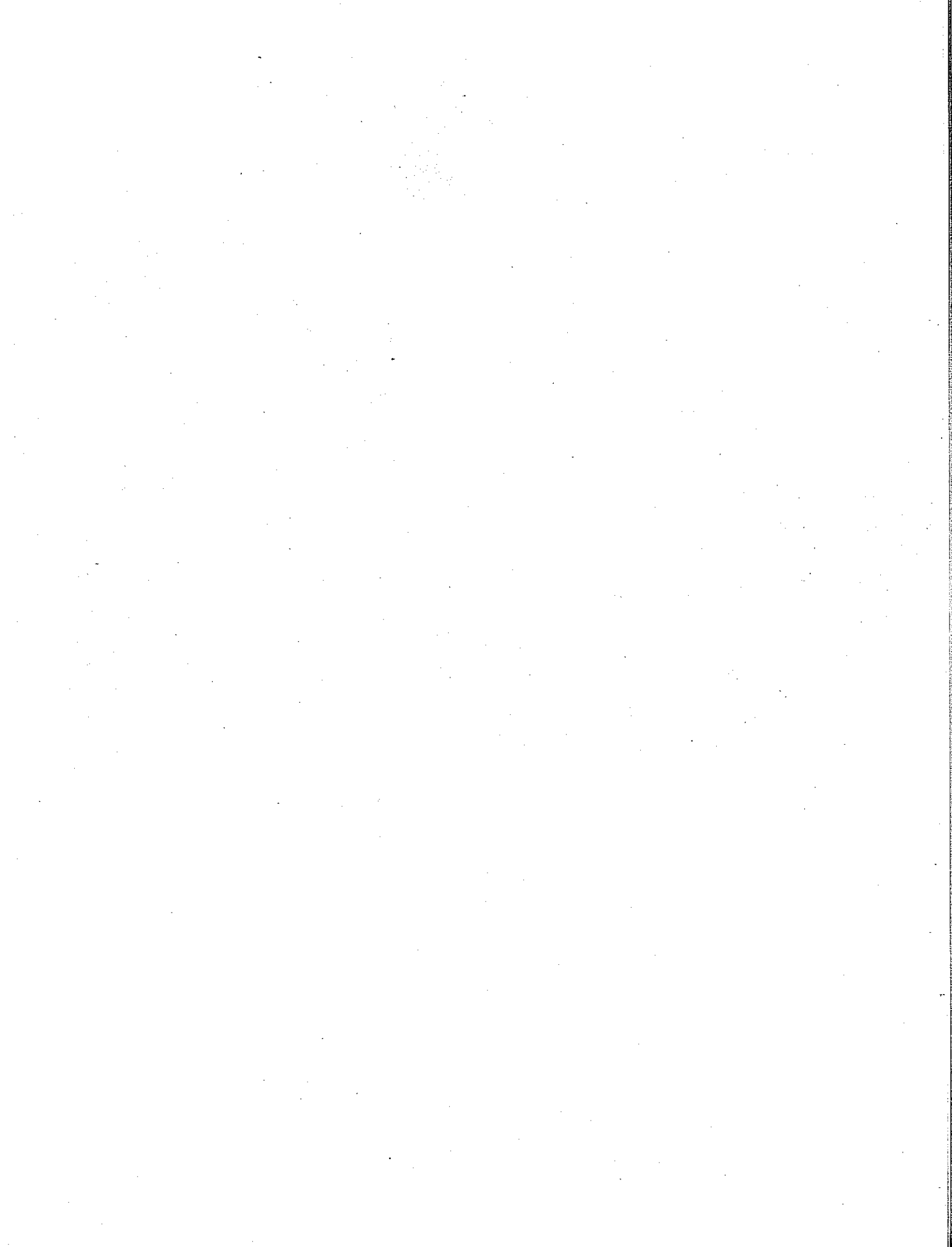
שתי' השורות' שסימין' נכתבו' אף' הן'
 - מעבר' לדף' -
 בנ"ף' כחב' יד' קודם' אדמו"ר' וזקן:
 להרבי' מו"ח' משה' מיזליש' שמש' ונאמן'
 דקן[להת] וויילנא

שלו' וברכה

פסגת' זבת' רקע' זה' הוא' כי' היום' בין' המעיין'
 וענין' דא' היה' ה' כ"ח' אה' דאמ' האספיק'
 א' אה' חתונת' חן' קרבת' אחר' וז' מנה' בלתי' המעיין'
 רעת' אלה' ארבע' עין' וענין' אה' אלה' עקדי'
 יעני' אה' ענין' עני' עני' קולה' וענין' זה' י' י' י'
 נ' אה' כחמה' עני' עני' עני' עני' עני' עני'
 והשתלשלו' ביד' האספיק' אלו' האספיק' היה' תע' המעיין' ר"ח'
 נ' עני' א' ה' עני' עני' עני' עני' עני' עני'
 התעייבות' וסוף' [ב' המעיין' חת' נ' עני'
 קאמ' עני' אה' רשין' הגדול' אלו' זה' עני' אה'
 ה' עני' עני' אה' עני' עני' עני' עני' עני'
 אה' אה' עני' עני' עני' עני' עני' עני'
 אה' עני' עני' עני' עני' עני' עני' עני'
 ושל' עני' עני' עני' עני' עני' עני' עני'
 עני' עני' עני' עני' עני' עני' עני'
 עני' עני' עני' עני' עני' עני' עני'
 עני' עני' עני' עני' עני' עני' עני'

אברון' סוף' אה' אלו' אלו' כתי' ה' ה' ה'
 ח' עקרא' חת' ען' ה' חת' חת' ג' עני' אלו' ה'
 בזה' אבד' אה' א' ה' אלו' חת' חת' עני' עני' עני'
 וענין' חת' חת' חת' חת' חת' חת' חת'
 קרא' א' חת' חת' חת' חת' חת' חת' חת'
 ה' חת' חת' חת' חת' חת' חת' חת'
 חת' חת' חת' חת' חת' חת' חת'
 חת' חת' חת' חת' חת' חת' חת'
 חת' חת' חת' חת' חת' חת' חת'
 חת' חת' חת' חת' חת' חת' חת'
 חת' חת' חת' חת' חת' חת' חת'
 חת' חת' חת' חת' חת' חת' חת'

דבר מלכות

יחידות' לחתנים וכלות (האחרונה לע"ע) י"ז שבט ה'תשנ"ב

וכו" (כל חמשת הקולות כמדובר כמה פעמים) - בארצנו הקדושה, ובירושלים עיה"ק, בהר הקדש, ובבית המקדש השלישי והמשולש.

ועוד ועיקר, כאמור, תיכף ומיד ממש.

ובבואנו משיבת שירה יקויים בנו "ונודה לך שיר חדש" והולכים לקבל את ה"תורה חדשה מאתי תצא", (שכל זה קשור במיוחד עם חתן וכלה הבונים בנין חדש) ונזכה שכל הענינים יהיו באופן חדש, החל מ"שיר חדש", וגאולה האמיתית והשלימה באופן חדש.

ועוד ועיקר - תיכף ומיד ממש.

ובפרט מצד הזירוז שנעשה ע"י ההוספה במעשה הצדקה, אשר, בודאי יוספו בצדקה - החתן והכלה, והוריהם, המחותרנים והקרובים, כמנהג ישראל לתת לצדקה בקשר לחתונה, ובפרט החתן והכלה וכל השייכים אליהם.

שלאמיתתו של דבר - כל יהודי, וכל בני ישראל, שייכים לכל חתן וכלה, שכן, מצד האהבת-ישראל הרי כולם הם "כאיש אחד בלב אחד".

ותיכף ומיד ממש - נלך לקבל "תורה אחת" מ"הוי' אחד" - בארץ אחת ובעיר אחת, ועד לקדש-הקדשים.

ועוד ועיקר - תיכף ומיד ממש.

ותיכף ומיד ממש.

א. בהוספה על כל הברכות האמורות, שהן שייכות גם ובמיוחד) לחתן וכלה, כיון שהם מתחילים חיים חדשים, ובונים בית חדש, ובמילא הרי זה נעשה "דירה לו ית' בתחתונים" באופן נעלה ביותר ("אויף גאר א גהויבענעם אופן") ובאופן חדש (כמדובר כמה פעמים) וממילא מובן, שיש להם שייכות בפשטות לכל הברכות האמורות -

מתוספות עוד ברכות, שהן מיוחדות דוקא לחתן וכלה.

ובפרט שכללות ענין החתונה קשור במיוחד עם מתן-תורה, כפי שאומרים בברכות הנישואין "מהרה . ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה כו", כל החמשה קולות הקשורים עם החמשה קולות דמתן-תורה

- שזה מוסיף עוד יותר בהצלחה ובברכה - הן בהכנות להחתונה, והן בהחתונה בפשטות, ובהחתונה בפנימיות, ובהמשך באריכות ימים ושנים טובות שלאחרי החתונה, ובנים ובנות עוסקים בתורה ובמצוותי, ושיזכו לחתן בנים ובני בנים, וכמדובר כמה פעמים.

ב. ועוד והוא העיקר - שהיעוד ד"מהרה . . ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים כו" יקויים תיכף ומיד ממש, כך, שכשאומרים "מהרה" הרי זה מתקיים ברגע שלאחרי רגע זה בו אנו נמצאים [שזהו אמיתית הענין ד"מהרה" - ללא שום הפסק, אלא תיכף ומיד, ללא הוספת רגע אפילו]

ובפשטות - "ישמע . . בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול

מיי-סוויטס - דיסונה
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hydclath 3-9250

מחזק מענדל שניאורסאהן
להבאויסט

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין נ.י.

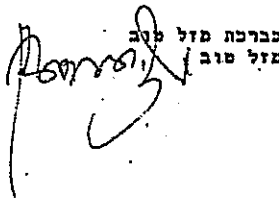
ב"ה, כ"א אייר תשל"ב
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"ב וכו'
מות' רוד שלום שי'
וב"ג הי'

שלום וברכה!

במענה על החודעה מקביעות זמן החתונת ליום יא'
סיון הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי מכל טוב מכל טוב
ושח"ל כשעה טובה ומנוחה וליבנו בית ישראל בנין עדי
עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבחורה
זוהי חודת החסידות.

ברכת מכל טוב
מכל טוב

הפ"ג שבמכ" יקרא בעת רצון על הציון הק"ו.

מעלת יום האחד עשר לחודש האחד עשר (י"א שבט)

משיחות יום ה' פרשת בשלח, י"א שבט

ושבת פרשת בשלח, י"ג שבט, שבת שירה ה'תשנ"ב - מוגה

ומיום אחד עשר (בחודש אחד עשר) באים ליום אח"ד (בגימטריא י"ג), ובהדגשה בקביעות שנה זו שיום הי"ג בחודש הל ביום הש"ק, שממנו באים תיכף ליום ראשון בשבוע, "יום אחד", "שהי' הקב"ה יחיד בעולמו" - שמורה על הגילוי דבחי "אנת הוא חד" גם בעולם ("יחיד בעולמו").

ובימי החודש - יום י"ד, שממנו באים תיכף ליום ט"ו - שרומז על מ"ש בסיום פרשתנו "כי יד (י"ד) על כס י-ה" (ט"ו), שהו"ע בירור ומחיית עמלק כדי שיהי' "השם שלם", גם ו"ה (י"א), בחי' אחד עשר (כנ"ל ס"ד).

ומעלה יתירה בט"ו בשבט שהוא "ראש השנה לאילן", "לענין מעשר" בארץ ישראל, כמודגש במנהג ישראל לאכול בט"ו בשבט פירות (ובפרט פירות) שנתשבתה בהם ארץ ישראל, "ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש" - שתכלית השלימות בזה תהי' בהכניסה לארץ לעתיד לבוא, הן בנוגע לפירות כפשוטם (כולל ובמיוחד הפירות שבאה"ק ושביהמ"ק), והן (ובעיקר) בנוגע לתוכן ענין הפירות בתורה, שמורה על התענוג שבתורה, טעמי תורה, פנימיות התורה (כמודגש במיוחד ב"דבש" שרומז על פנימיות התורה), שעיקר התגלותה ב"תורה חדשה מאתי תצא" לעתיד לבוא.

חודש שבט הוא חודש האחד עשר (להתחלת מנין החדשים מניסן) - "עשתי עשר חודש הוא חודש שבט" - ששייך במיוחד להגאולה האמיתית והשלימה שאז יהי' הגילוי דבחי "אחד עשר", "אנת הוא חד", שלכן, מחודש שבט באים לחודש אדר, שבו היתה הגאולה דפורים, גאולה במעמד ומצד ד"אכתי עבדי אחשוורוש אנן", ו"מיסמך גאולה לגאולה", "פורים לפסח", בחודש ניסן שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין ליגאל, שנאמר כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

ובחודש שבט (חודש עשתי עשר) עצמו באים מיום העשירי ליום אחד עשר ("אחד עשר יום מחורב") - אחד עשר שבאחד עשר.

ויש להוסיף בביאור העילוי וההוספה דאחד עשר יום לגבי כללות חודש האחד עשר - (א) שבחי' אחד עשר היא באופן של "יום" ("אחד עשר יום") ע"ש האור וגילוי (כמ"ש "ויקרא אלקים לאור יום"), (ב) החילוק שבין חודש ליום הוא שחודש קשור עם מהלך הלבנה, ויום קשור עם מהלך החמה, ומזה (כנ"ל ס"ד), יד האחד עשר מורה על בחי' אחד עשר כפי שנמשך ומתגלה אל המקבל (לבנה), ויום האחד עשר מורה על בחי' אחד עשר כפי שהוא אצל המשפיע (חמה), אחד עשר בטהרתו.

היום ליום...

יום ראשון יא שבט ה'תש"ג

שיעורים. הומש: בשלח, פרשה ראשונה עם פירש"י. תהלים: ס"ה.

תניא: פרק כ. והנה... יכר וכאפס ממש. דער סדר פון טאג הויכט זיך אן מיט מודה אני, און דאס זאגט מען פאר נענעל וואסער אפילו בידיים טמאות, ווארום כל הטומאות שבעולם זיינען ניט מטמא דעם מודה אני פון א אידען. ער קען זיין א חסר בזה או בזה, אבער דער מודה אני בלייבט נאנץ.

תרגום מאידיש:

סדר היום מתחיל ב"מודה אני", ואומרים זאת קודם נטילת-ידיים, אפילו בידיים טמאות - מפני שכל הטומאות שבעולם אין בכוחם לטמא ד"מודה אני" של יהודי. אפשר שחסר בזה או בזה, אך ה"מודה אני" נשאר בשלמותו.

לקט הוראות ומנהגים בעניני שידוכין ונישואין

בהלקט הבא לפנינו הובאו מנהגים השייכים לכל תהליכי הנישואין: רובם ככולם של המנהגים וכו' הם על פי מה שהורה הרבי לכמה וכמה מאנ"ש ביחידות, או במענות בכתב.

ויש לציין שרובו ככולו של הלקט, בא מרשימות פרטיות או ממה שבעלי המעשה סיפרו או דשמו לעצמם מהיחידות וכו"ב: ואף עם כל מה שנזהרנו לדייק בלשון הרב, בכל זאת יתכן שיהיו אי דיוקים וכו' ואשר על כן הלקט הוא על אחריותם בלבד.

הלקט נערך לפי תהליכי הנישואין, מתחיל מה'זוארט - קישורי התנאים' וההכנות לזה וכו', ועד שבעת ימי המשתה ולאחרי זה.

בתור הקדמה הבאנו בזה קטע מהתוועדות הרבי ש"פ וש"ח, י"ד כסלו ה'תשי"ד שהתקיימה לרגל יובל העשרים וחמש שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א והרבנית הצדקנית - בקשר למנהגי חתונה הנהוגים בבית הרב, שצריכים כל אנ"ש לקיימם, בשיחה זאת יש ריבוי פרטים ומנהגים שונים בקשר לחתונה, אך, לתועלת המעיינים - הבאנו בסוף הלקט בנפרד בתוספת כותרות והדגשות.

מנהגי חתונה הנהוגים בבית הרב

ההנהגה במנהגי בית הרב

וכללות הענין בזה - שיש ענינים שפעם היו עושים אותם רק רבותינו נשיאינו, ובכך היו מוציאים ידי חובה את כלל ישראל: אבל עכשיו, לאחרי שרבותינו נשיאינו גילו ענינים אלו, צריך כל אחד ואחת לעשותם בעצמו.

וענין זה הוא בהתאם להחידוש של חסידות חב"ד - שלא להסתמך על הרבנים, אלא שתהי' גם העבודה בכת עצמו...

בנישואין נוגע ביותר

האמור לעיל הוא בנוגע למנהגים בכלל. ובפרט בנוגע למנהגי חתונה - הרי זה בודאי נוגע לכל, שהרי בנישואין צריך להתגלות כת האין סוף ב"דור ישרים יבורך", וכיון שהתגלות כח האין-סוף נמשכת ע"י נשיא הדור, לכן נוגע יותר שתהי' ההנהגה במנהגי בית הרב.

נוסח ההזמנה

הדיוק במנהגי החתונה - כבכל המנהגים בב' סוגים הנ"ל שהם מדויקים ביותר - הוא עד כדי כך שדייקו אפילו בנוסח ההזמנה.

קודם חתונת גיטתי צוה כ"ק מו"ח אדמו"ר שיעתיקו את נוסח ההזמנה מההזמנה לחתונה שלנו. ובמענה לשאלתי, השיב כ"ק מו"ח אדמו"ר שנוסח זה הוא מההזמנה לחתונה שלו, וכנראה שכן הי' גם בחתונות שלפנ"ז.

בנוסח ההזמנה ישנם ארבע פסקאות, וד' האותיות שבראשי הפסקאות הם אותיות אהבה. - כ"ק מו"ח אדמו"ר לא רצה שישמרו לב לכך, כדי שלא תהי' ניקה לחיצונים, אבל לפועל שמו לב, ולא היתה דעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נוחה מזה.

בנוסח ההזמנה של החתונה - נוסח ההזמנה לחתונתו של הרבי, ובמילא כן הוא גם בנוסח ההזמנה ששלח הרבי לחתונת בנותיו ("זיינע קינדער'ס חתונה") - הי' כתוב זמן החופה בשעה החמישית בערב.

הן כשהיתה החתונה בחורף והן כשהיתה החתונה בקיץ - כתבו תמיד זמן החופה בשעה החמישית בערב.

זמני הכתובה, הקבלת פנים והחופה

החופה עצמה נערכת אמנם בלילה,

- בחתונתי נערכה החופה בשעה מאוחרת ביותר ("גאָד שפעט"), בגלל טעם חיצוני -

– ישנם כאלה שנוהגים לחקוק על הטבעת את יום הנישואין, ובודאי שענין זה לא צריך להיות בשעת הנישואין, מטעמים אחרים, אבל כ"ק מו"ח אדמו"ר דייק שלא יהי חקוק שום דבר, עד שצוה שיגרו את ה"פראָבע" (חותמת הבחנת סוג הזהב).

ענידת הטבעת

את הטבעת מתחיל החתן לענוד על אצבע הכלה באמירת התיבות "הרי את", ולאמירת התיבה האחרונה, "ישראל", מסיים ענידת הטבעת היטב, ומסיר את ידו, שבזה יוצאת הטבעת מרשותו ונעשית שלה.

שבירת הכוס

לשבירת הכוס תחת החופה – לא לקחו (בחתונה הנ"ל) כוס בפני עצמו, אלא הכוס שבו קידשו ואמרו הברכות, לאחר שנתנו להחתן והכלה לטעום ממנו, נתנו למישהו (שמו הי' משה אהרן) לשתותו, ואחר כך שברו כוס זה.

חדר היחוד

כשהוליכו את החתן והכלה לחדר היחוד,

– חדר היחוד הי' באחד מחדרי הישיבה. גם הקבלת פנים נערכה באחד מחדרי הישיבה. והחופה נערכה בחצר הישיבה, תחת כפת השמים. הסעודה – נערכה במקום אחר (כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר בבת שחוק): "אויף אַ אמעריקאָנ'סטן אופן" ... [=באופן אמריקאי, המו"ל] – על פי רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שבישיבה יערך רק החלק הרוחני של החתונה –

היתה מונחת על סף דלת חדר היחוד כף של כסף, והציווי הי' שלא לדרוך עלי', אלא רק לעבור על גבה.

הסדר הי' שבתחילה נכנסו גם המחותנים (אף שנקרא "חדר היחוד"), וע"פ ציווי כ"ק מו"ח אדמו"ר השתמטו אחד אחד מן החדר. כ"ק מו"ח אדמו"ר מזג בעצמו כוס חמין (תה) להחתן והכלה (לשבור את הצום), ויצא גם הוא מן החדר.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

בקרוב אצל כולם...

יעזור השלי"ת שיהיו שמחות אצל בני ישראל, ובפרט שמחות נישואין, שזוהי התכנה למעמד ומצב ש"יכלו כל הנשמות שבגוף", שאז "בן דוד בא".

(משיחת י"ד כסלו ה'תשי"ד – בלתי מוגה)

אבל ה"קבלת פנים" – דייקו שיתחיל בשעה החמישית.

את הכתובה – כתבו (לא סמוך להחופה, אלא) מבעוד יום, וגם קבלת הקנין וחותימת העדים היו מבעוד יום, ובעת החופה היתה רק מסירת הכתובה.

ולהעיר, שעל פי דין יכול להיות שעבוד הכתובה גם כמה ימים קודם הנישואין.

השושבינין

השושבינין שמוליכים החתן והכלה להחופה – הנה בהחתונה שלי לא הי' אאמו"ר נוכח, אבל גם בהחתונה של גיסתי, היו שושביני החתן אבי החתן ואבי הכלה, כ"ק מו"ח אדמו"ר (אבי הכלה), ותר"ח ר' משה הארענשטיין (אבי החתן).

ושושביני הכלה – אינני יודע, אבל כנראה שגם שם הי' על-דרך-זה – אם החתן ואם הכלה.

החופה

ותחת החופה – סובבו (עם הכלה) הורי החתן והכלה.

ניגון ד' בבות

בעת שמוליכים את החתן ל"באדעקעניש", ואח"כ לחופה, וכן בעת שמוליכין את הכלה להחופה – מנהג בית הרב שמנגנים כסדר ניגון אדמו"ר הזקן הידוע (בן ד' הבבות).

הטבעת מזהב

הקידושין – היו בטבעת של זהב.

– בספר אוצר חילוף מנהגים (מכת"י) בין בני ארץ ישראל ובני בבל, והובא גם בים של שלמה (להמהרש"ל) בסוף ב"ק, איתא שמנהג בני ארץ ישראל לקדש בטבעת.

לכאורה היתה הטבעת צריכה להיות של כסף – מכמה טעמים:

(א) לשון המשנה הוא "בכסף ובשזה כסף". (ב) על פי קבלה צריך להיות טבעת של כסף. (ג) קידושין הוא ענין של אהבה, שזהו ענין כסף, מלשון "נכסוף נכספת",

אבל בפועל היו הקידושין בטבעת של זהב. – טעם הדבר יחשוב כל אחד כרצונו, אבל בכל אופן, כך הי'. (כ"ק מו"ח אדמו"ר הי' אומר: 'כך שמעתי').

טבעת חלקה

הטבעת – היתה חלקה, היינו, שלא הי' חרות על גבה שום

דבר.

מתיר ומצוה לעשות את זה אפילו בג' השבועות, וכמובן.

(שלהי תמוז תש"ג, להרה"ח ריי"צ שי' זלצמאן)

ההכנות לחתונה

ו. חתן אחד לאחר הווארט (תנאים שלו) נכנס ליחידות ושאל איך צריכה להיות ההנהגה בנוגע לפגישות עד החתונה? וענה לו הרבי: להפגש לא יותר מפעם אחת בשבוע. ואחר כך הוסיף הרבי: אני מאוד לא מרוצה מזה שחתן וכלה מצטלמים ביחד לפני החתונה, כי זה היפך הצניעות: וביקש מהחתן לפרסם כל זה ובפרט בנוגע להתמונה.

(מפי הרה"ח ר' יהודה לייב שי' גרונר)

ז. חתן אחד נכנס ליחידות, שאל אותו הרבי האם עשה כבר ההכנות לחתונתו: ענה הנ"ל: עס דאווענט זיך נישט, עס לערנט זיך נישט מער, [= לא הולך לי להתפלל וללמוד יותר] וכו': שאלו הרבי: דירה יש לך? מעבעל [=רהיטים] יש לך? קאפאטע? ועוד, וזהו הכנות לפני חתונה! לא שאלתי אותך אם אתה מתפלל וכו'.

פעם אחרת מישוהו נכנס ליחידות ושאלו הרבי כנ"ל, וענה: ב"ה יש לי דירה ומעבעל וכל מה שאני צריך: שאלו הרבי: אבל מה עם תפילה, ועם הסידור? זוהי הכנה לחתונה! ומה עם זה? (מרשימות הרה"ח ר' מנחם שי' וואלף)

ח. ידוע ומפורסם (ראה ספר המנהגים ע' 75) שהחתן מסדר לימודיו באופן אשר עוד לפני החתונה יקבל סמיכה (לרב): והנה אחד מאנ"ש שי' (המשפיע הרה"ח ר' שלמה שי' הכהן זרחי) בהיותו ביחידות זמן קצר לפני חתונתו. אמר לו הרבי: יעצט פאר'ן חתונה פארנעמען זיך מיט די פארעהער? מ'דארף דאך לערנען די דינים און חסידות, און וועסטו מחליט זיין אויף א צייט וואס וועסטו פארעהער'ן נאכן חתונה [=כעת לפני החתונה להתעסק עם בחינות? הרי צריכים ללמוד דינים וחסידות, ותחליט על הזמן שבו תבחן אחר החתונה. (והתבטא:)] אזוי ווי זעקס וואכן נאכן חתונה, און אז מ'רעט אויף דעם פאר'ן חתונה, איז דאס פונקט אזוי ווי מ'האט ארויס סמיכה פארן חתונה. [=לערך ששה שבועות אחר החתונה, וכשמדברים על זה קודם החתונה, זה בדיוק כמו שהוציאו סמיכה לפני החתונה].

(מרשימות הרה"ח ר' מנחם שי' וואלף)

ט. בריבוי מקומות וכן באגרות קודש של הרבי (חלק ז' ע'

לקט הוראות ומענות

ווארט (קישורי התנאים)

א. אחד מאנ"ש כתב לרבי שבימים אלו עושה ווארט, וקיבל מענתו הק': יהא בשעטומ"צ בכל, אזכיר עה"צ.

הנ"ל כתב עוד פתקה שיעשה הווארט באופן המתאים וכו', ועל זה קיבל מענתו הק': הוא היפך הנהוג לאחרונה בין אנ"ש שי' לבזבז ע"ז ממונם אבי אריבער שפרינגען די שכינתה [=העיקר להקפיץ את השכנה] וככל שהשכנה היא פוסט [=ריקנית] יותר - מגרה היצה"ר להכנס לחוב יותר גדול ובלבד להראותם אז מען איז אויך פוסט און נאך מער [=שגם הם ריקים, ועוד יותר...]. ובמילא צריך למלאות הריקנות בדברי "תפארת ריקנים" כו', אזכיר עה"צ.

בסמיכות להווארט אמר לו הרבי: שיתן לו - בל"ג - (ממוז) בתור השתתפות על ה"ווארט" ושיהי' בשמחה ובטוב לבב.

(מרשימת הרה"ח רמ"א שי' זליגסון, שלהי שבט תשל"ט)

ב. אחד מאנ"ש שהוא מרא דאתרא במקום פלוני, כתב לרבי האם יכול לבוא לשמחה - ווארט - במשפחתו (כאן בקראון הייטס), ועל זה קיבל מענתו הק': מכיון שכבר מתקרב (פורים ו) פסח מתאים בשבילו לישאר שם.

(מרשימות הנ"ל, אדר תשל"ט)

ג. בנוגע לנגן ניגון ד' בבות ב"ווארט", ענה הרבי: שייך לרב פס"ד. (ואכן הרה"ג ר"א שי' אזדאבא מחברי הבד"צ דשכונת קראון הייטס, פסק שמכיון שזה שמחה חדשה וכו', הרי אפשר לנגן ניגון זה - המו"ל).

(שלהי תמוז תש"ג)

קביעת תאריך לחתונה

ד. מעשה שהי' בשנת תש"ג, שהי' חתונה בי' (אור לי"א) מנחם אב בלילה, ועל ההזמנה ליד התיבות י' מג"א, הוסיף הרבי: אחד תצות היום.

ה. אחד השלוחים הודיע אודות תכניתו להעמיד חופות לזוגות יהודים יוצאי רוס', שעד עתה לא נישאו כדת משה וישראל, והרבי מתח קו תחת המילים "לעת עתה לא נישאו כדת משה וישראל", והוסיף: רוצים לדחות את זה בחמש חדשים ו"ל באם היו שואלים רב פס"ד ע"פ שו"ע בודאי הי'

שנסעתי יום ושבע לפני החתונה, ואז רציתי להיכנס ביחידות והרב הדקוב ביקש מהרבי, והרבי ענה לו שאכן יעשה יחידות מיוחדת בלילה שלפני החתונה ולא בשביל שנינו ביחד אלא לכלה קודם ואחר כך יעברו כמה אנשים ואחר כך אני אעבור לבסוף לבד.

(מפי בעל המעשה, הרה"ח ר' חיים הכהן ש"י פארו)

[הרבי מסדר] קידושין

טו. פעם נכנסו חתן וכלה ליחידות לפני חתונתם לקבל ברכה - שניהם הגיעו מעבר לים - ובקשו מהרבי שיהי' המסדר קידושין. הרבי שאל איך נסעו ממקומם לכאן? האם שניהם היו במטוס אחד או נסעו בנפרד בשני מטוסים? וענו, שנסעו ביחד באותו מטוס. אמר להם הרבי: על פי זה לא אוכל להיות המסדר קידושין, כי לדעתו זהו היפך הצניעות שחתן וכלה יטוסו במטוס אחד, וכל ההפצרות וההסברים שלא ידעו מזה לא הועילו.

(מפי הרה"ח ר' יהודה לייב ש"י גרונר)

טז. פעם כתב הרה"ח ר' שמואל זלמנוב ע"ה להרבי ענין מסוים ורצה שהרבי יגיה אותו: ענה לו הרבי שיש חתונה באותו ערב (וזה ה' בזמנים שהרבי כבר לא יצא לסדר קידושין): הנ"ל אמר לרבי: הרי הרבי הפסיק ללכת (לסדר קידושין)? ענה לו הרבי: שכשלא הולכים בגשמיות, הרי אז עסוקים בזה עוד יותר...

יז. אחד ביקש מהרבי שיסדר הקידושין אצלו, ואמר לו הרבי שזה (מי יסדר הקידושין) שייך לצד הכלה: הנ"ל גם סיפר שהרבי עמד בסידור הקידושין באופן שהמברך מצד עצמו ופניו למזרח.

(מפי הרה"ח המשב"ק ר' בערל ש"י יוניק)

יום [ותחת] החופה

יח. אחד החתנים שנכנס ליחידות ביום חופתו, אמר לו הרבי: חתן ביום חופתו צריך לנצל יום זה באמירת תהילים בשופי, ועל דרך זה הכלה. (וראה בזה להלן אות כג. הוראה מיוחדת בענין זה).

יט. הרב ח"א ש"י כ. מספר: כשנכנס ליחידות לפני חתונתו (בשנת תשי"ג) הורה לו הרבי אז, שיהי' איתו בכיסו תמונת כ"ק הריי"צ נ"ע בעת החופה.

כ. פעם נכנס ליחידות חסיד ממונקאטש וביקש הכנה

שסב, וחלק "ע' ת) כתוב אודות מה שיש לחתן ללמוד ולסיים קודם החופה, ראשית חכמה שער הקדושה פט"ו, ובימים הסמוכין לימי הנישואין ללמוד גם פקרים ט"ז, י"ז. ובוזה הרב ז. סיפר שבהיותו ביחידות קודם חתונתו קיבל הוראתו הק': שיעבור (על הנ"ל) במהירות - לפי ערך, ופעם ב' בסמיכות לחתונה - לדעת היטב.

י. כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע הורה לרבי בהז' ימים שלפני החתונה שיהי' לו שומר אפי' מחדר לחדר, ושלא יעבור על מפתן הדלת בלי שומר.

(מפי הרה"ח ר' יהודה לייב ש"י גרונר)

יא. הרבי אמר שמסופק אם מותר לדבר בטלפון ז' ימים לפני יום החופה, מאותו טעם שאסור להיראות.

(מפי הרה"ח ר' יהודה לייב ש"י גרונר)

יב. פעם נכנס אחד ליחידות ואמר שהוא סובר שבז' ימים לפני החתונה מותר לחתן וכלה להתראות, ורק ביום החופה אסור, וענה לו הרבי שכתוב בפירוש שאסור מז' ימים לפני החתונה, והוסיף שאותו הטעם שישנו על יום החופה, אותו הטעם ישנו על ז' ימים לפני החתונה.

(מפי הרה"ח ר' יהודה לייב ש"י גרונר)

יג. להרב גרשון-בער ג"יקובסון ששאל היות ועושה חתונה בשביל ביתו, ובכמות - בלעה"ר - שני המשפחות גדולות, במילא מבקש האם אפשר לו לעשות באולם גדול (ולאו דוקא בשכונה זו), ועל זה קיבל מענתו הק': באם יעשה שלא בשכונה זו, ה"ו, הרי זה יהי' נגד כל ההשתדלות בביסוס השכונה וכשנעשה ע"י עורך העיתון ה"ז "נגד מיט א טראסק" וכו' כפשוטו! וכיון שעשי' בשכונה זו מוכרחת בודאי ימצא פתרון טוב.

(בית משיח' גיליון 202, ע' 47)

יד. כשנהייתי חתן, הרבי שלח אותי לפאריז להיות בתות"ל שבברונא, מכיון שלא רצה שנשאר ביחד באותו מקום של הכלה, והרבי גם ציוה לי אז שהוא יודיע לי מתי לחזור. הגיעו כמה שבועות לפני החתונה והרבי לא הודיע לי שום דבר. כתבתי לרבי מה לעשות הרי אני רוצה להיכנס ליחידות לפני החתונה וכו', והרבי ענה לי "כעצת ידיד". לפועל, שאלתי עוד הפעם לאחרי זה והרבי ענה לי שכבר ענה כעצת ידיד, ולפועל המסקנה היתה [ע"פ עצת הרה"ח ר' ניסן ע"ה נעמענאוון]

סעודת החתונה

כה. כידוע, לא רוקדים בכלל "מצוה טאנץ", הרה"ג אר' גבריאל-ל שי' צינער (מתברר ספרי "נטעי גבריאל-ל") שאל את הרבי מהו הטעם שאינו נהוג בתב"ד, והוסיף שאמנם היפך בכתבי האריז"ל ולא מצא שום כוונות לענין "מצוה טאנץ", ועל זה קיבל מענתו הק': (1) א"כ אף שצ"ל טעם הדבר, אבל למעשה - אין נפק"מ. (2) לא שמעתי בכ"ז - אבל הוואה בפועל ממש למה נשתלשלו בימינו אלה בפועל בכ"ז תתונות - וואה הטעם. (3) גבוה מזה מצינו מפורש בתורתינו הנצחית למצבה החביבה בימי האבות (ועד"ז אבותינו כפשוטם) ובכ"ז מאחז"ל כו'. (4) אין עניני למעט בשמחות בני' ושייך לרבנים מארי דאתרא.

(נדפס בלקו"ש חל"ד. ע' 291)

כו. הרבי - לפני נשיאותו - השתתף פעם בחתונת קרובים שלו. בתחלת הסעודה קרא לאחד התלמידים שהשתתף גם כן ואמר לו: תשאל את הבחורים והאברכים שנמצאים כאן בחתונה, האם באו רק לאכול סעודת מצוה או גם לקיים המצווה של שמחת חתן וכלה, כי עבר זמן ולא ראיתי אף ריקוד אחד. התלמיד הנ"ל מסר את זה וכמובן שהתחילו לשמוח בשמחה רבה.

(מפי הרה"ח ר' יהודה לייב שי' גרונר)

שבעת ימי המשתה

כז. הרה"ח ר' שמואל הלוי ע"ה לויטין סיפר שבשנת תשי"ד, הרבי ביקשו למסור לחתנים שבמשך השבע ברכות, הרי נוסף על אמירת מאמר בכל סעודה, ישתדל החתן לומר גם ענין בנגלה, אם לא בכל הסעודה, על כל פנים יותר מפעם אחד.

(מפי הרה"ח ר' יהודה לייב שי' גרונר)

כח. פעם אמר הרבי שביום אחרי חתונתו נתן לו הרבי הריי"צ נ"ע ספר "סיפורים יקרים" (להרב קדנר ע"ה מחסידי אדמו"ר האמצעי נ"ע) ואמר לו שיהי בקי בהם [ואמר לו כ"ק הריי"צ נ"ע שגם אביו אדהרש"ב נ"ע הורה לו לעיין בזה אחרי ולפני החתונה ושיהי בקי בהם], היות ובשבעת ימי המשתה מוטרידים ולא יכולים ללמוד בעיון ולכן שיעיין בזה.

ובענין זה, הנה הרב גרינגלאס שי' סיפר שהרבי הורה לחתן ביחידות שיקרא בזה לפני החתונה כי זה מביא ליראת שמים, וחתן הרי צריך להיות ירא שמים.

לחתונה: ענה לו הרבי: שיצייר מול עיניו תחת החופה את הרבי ממונקאטש בזמן הכי טוב שראה אותו.

כא. סיפר הרה"ח ר' דוד שי' ראסקין, שבהיותו ביחידות קודם חתונתו נאמר לו בין השאר שיזכור את הרבי בעת החופה.

כב. מספרים שהרב ח. הי' ביחידות אצל כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע, והרבי הורה לחתן לדרוך קלות על רגל השמאלית של הכלה אחר החופה, כדי שיקויים הפסוק "והוא ימשל בך" (הטעם על זה מבואר בספר שני המאורות להרה"ח ר' אייזיק האמילער ע"ה).

כג. בענין זה, הנה הרה"ח ר' ה. י. שי' ק. סיפר שבהיותו ביחידות לפני חתונתו אצל הרבי, אמר לו הרבי בנוגע לענין זה: (היחידות התקיימה באנגלית, וכאן בא תוכן היחידות): (א) אינו צניעות. (ב) מה צורך יש בסגולות? הרי דבר זה סגולה הוא בכדי שיהא קולו נשמע בבית, ואם הוא מצידי יתנהג כדבעי במילא יהי' קולו נשמע בבית. (ג) באם רצונך דווקא בסגולה, אתן לך סגולה אחרת - שהחתן ייכנס הראשון בחדר יחוד. ואם שכח להכנס הראשון בחדר יחוד, אז כשנכנסים לבית שיכנס קודם. הוואה לרבים לא מצאתי.

כד. באותה יחידות ביקשתי מהרבי איזה הכנות לעשות ליום החופה, והרבי ענה "שבאם אוכל לומר כל התהילים זה מה טוב ומה נעים!" בדרך כלל אומר הרבי שיותר טוב שהכלה תאמר, אבל כאן (לפלא), הרבי הורה לי אז אויב איך קען, זאגן די גאנצע תהילים [=אם אתה יכול, תאמר את כל התהילים] והרבי אחר כך המשיך לתת הרבה ברכות, ובין הדברים שאלני הרבי: האם כבר הייתי על האוהל? וענית: לא. הרבי ביקש ממני האם אני יודע היאך לנסוע לאוהל? ועשיתי כמו שאני לא מבין (כי הרי בודאי הרבי לא רצה להודיעני הדרכים...), ענית: שלא יודע, והרבי ענה לי: דו ביסט דאך א כהן [=אתה הרי כהן], והרבי צייר כמו ציור על הזכוכית שעל שולחנו הק' והראה לי שיש ג' כניסות לילך לאוהל, ואמר לי שאלך כל פעם מהצד כי שמה אין אילנות, ודוקא להיכנס עם המכונת עד הגדר שליד האוהל, ולצאת בהגדר.

(מפי בעל המעשה הרה"ח ר' חיים הכהן שי' פארו)

לאחרי החופה

כה. חתן אחד שאל את הרבי בעת קבלת הסידור מידו הק' - האם יש מנהג חב"ד ליתן מתנות בחדר יהוד? וקיבל מענתו הק': תלוי אין פארשידענע מנהגים און יעדער קען טאן ווי ער וויל [=תלוי במנהגים שונים, וכל אחד יכול לעשות כרצונו].

(כ"ג כסלו ה'תשמ"א)

אולי בבית הרב שלו היו מדליקין ג' נרות, והמשיך ואמר שאצל בת לפני החתונה מדליקה נר א' ואחרי החתונה ב' נרות, וכשנולד ילד אמר הרבי שהרבנית שטערנא שרה ע"ה היתה מדליקה עוד נר לילדים (לנכדים).

וכן אמר לו הרבי שאחת מהרבניות היתה מדליקה מלא נרות ולא כמספר הילדים.

ד. פעם אמר הרבי להנ"ל למה לא חוגרים אבנט בתפלה? לכאורה אותו טעם שמלבישים אחרי החתונה, צריכים להלביש לפני החתונה, ואמר שעל זה אני לא אתעקש.

ה. באחת הפעמים שאל הרבי למה אברכים לא אחרי הנישואין מפסיקים לחזור חסידות, האם בגלל שמלבישים טלית לא צריכים לחזור חסידות? (ובפרט) אם לא חזרו לפני כן, הרי אדרבא שיחזרו אחרי החתונה!

ו. אחד מאנ"ש שי' סיפר שכאשר כתב לרבי לאתר מענתו אודות נתינת מעשר כספים לצדקה, קיבל מענתו הק' שצריך להיות קצת יותר ממעשר.

ז. בימים ההם היו נכנסים ליחידות לפני ואחרי החתונה, ואז כשנכנסו ביחידות לפני החתונה בקשנו מהרבי, האם לקנות בית או שנשכור בית (- כי אז היתה תקופה שהי' שטורעם שיקנו בתים בקראון הייטס), והרבי ענה לי (הל' אינו מדוייק): ס'איז בעסער זיין א בעל הבית בא זיך אליין פאר איין יאר פון דינגען א שטוב" = יותר טוב להיות בעל הבית מעצמו לשנה אחת מלשכור בית].

(מפי בעל המעשה ר' חיים הכהן שי' פארו)

ח. טרם שהייתי נשואה, הייתי נותנת צדקה לרבי על דעת עצמו, ולא אחרי החתונה המשכתי באופן כזה וכל פעם הרבי כתב בחזרה: "האם בעלך יודע מזה?"

(מפי בעלת המעשה מרת ברכה תחי' פארו)

ט. המנהג שלנו בבית ה' שלא נדליק ב' נרות אלא ג' נרות בכדי שלא יהי' זוג, וכשתחתנתי, בעלי קנה לי ב' פמוטות ואני הוספתי עליהם א' קטנה, בעלי כתב על זה שאשתי רוצה להדליק ג', והמנהג הוא הרי שנים בלבד, והרבי ענה: לא אתערב בעניני נשים!

(מפי בעלת המעשה מרת ברכה תחי' פארו)

מ. כל פעם שבעלי רצה לנסוע, הרבי ביקש ממנו "האם האשה יודעת מזה?"

(מפי בעלת המעשה מרת ברכה תחי' פארו)

כט. פעם שאלו את כ"ק הריי"צ נ"ע האם חתן וכלה בתוך ז' ימי המשתה מותר להם ללכת לבד? וענה: האם ראו שמלך ומלכה ילכו בלי שומר, ואמר, שלפני החתונה הסיבה היא מפני המזיקין, אבל אחרי החתונה הסיבה היא מטעם כבוד, ולכן צריכים ללכת עם שומר.

גם התבטא הרבי פעם שהרי החתן דומה למלך, והיכן מצינו שמלך הולך ללא מלוויו?

לאחר הנישואין

ל. פעם שאל א' מאנ"ש שי' ביחידות (באנגלית, כאן מובא תרגום הפשי) שאלות בנוגע למה שהרבי מדגיש במיוחד מעלת לבישת "שייטעל" (פאה נכרית). ולהלן פרטי היחידות:

הנ"ל: מה יגרע בלבישת "טיכל" (מטפחת ראש) בלבד?

הרבי: הטעם מה ששוללים לבישת ה"טיכל" הוא כיון שאם יהיו בסביבה של נשים שאין לובשות כלום, אזי יכול להיות שאשה הלבושה רק ב"טיכל" תוכל להסיר זה בנקל כדי שלא תרגיש בהנהגה שונה מחברותי' משא"כ ב"שייטל" אין זה כ"כ בנקל ולכן לא יהי' מכשול בזה.

הנ"ל: האם יש ענין בלבישת כובע על השייטל?

הרבי: כשאשה לובשת כובע על השייטל שלה, הנה נשים אתרות לא יעלו על דעתן שזה שייטל, והראי' - לדעתן - שהיא לובשת כובע (ותרי למה לי?), ולכן יחשבו שהשער שתחת הכובע היא שערה ולא על השייטל ובמילא יצא מזה שזהו ההנהגה המתאימה שמספיק רק כובע על השער!

לא. בהזדמנות אחת שאל הרבי מהו המנהג שרק בחתונה מלבישים בגד ארוך (סירטוק) ואחרי החתונה פושטים אותו? וענה הריל"ג שי', שכנראה אצליהם הבעי' היא כספית, אמר לו הרבי: אין דעם היים [=אצלנו] כשנקרע בגד היו תופרים, כשה גם לא עזר היו עושים לאטעס [=טלאי], ומי אומר שאסור להלביש בגד עם לאטעס?

לב. בנוגע לברכת שהחיינו על הטלית, ענה כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע שלא לברך, ורק על בגד חשוב ביותר כגון במעיל פרווה של נשים שמאוד חשוב להן. ועל חליפה חדשה ענה שלא דווקא.

בהמשך לזה שאל פעם הרה"ח ר' גרשון שי' חאנאוויטש את הרבי האם צריכים לברך ברכת שהחיינו על הטלית, וענה לו הרבי: היות ושאלת, תברך ותוציא אותי בברכה.

לג. אחד החסידים אמר לרבי שיש מי שאומר שהי' נהוג בבית הרב שאשה אחרי הנישואין מדליקה ג' נרות. אמר הרבי

הגיע זמן נאותכם

סקירה משיחות הרבי על משיח ונאולה - לפי נושאים וסדר הזמנים

והנה זה תובעים מכל אחד ואחד מאיתנו דור השביעי, דכל השביעין חביבין, דעם היות שזה שאנחנו בדור השביעי הוא לא על פי בחירתנו ולא על ידי עבודתנו, ובכמה ענינים אפשר שלא כפי רצוננו, מכל מקום הנה כל השביעין חביבין, שנמצאים אנחנו בעקבתא דמשיחא, בסיומא דעקבתא, והעבודה - לגמור המשכת השכינה, ולא רק שכינה כי אם עיקר שכינה, ובתחתונים דוקא.

(מתוך המאמר הראשון של הרבי - "באתי לגוי" ה'תשי"א - מוגה)

ואכן, תפקיד זה דורש מאיתנו הרבי במשך נשיאותו שנכנסת היום לשנת החמישים: להוריד את השכינה למטה בתחתונים - גאולה, ימות המשיח.

בסקירה שלפנינו מובאים קטעי שיחות ומכתבים אודות ביאת המשיח, החל מהבשורה "הגיע זמן גאולתכם", ההבטחה הנבואית ש"הנה זה משיח בא וכבר בא", הנסיונות שקודם ההתגלות, הפעולות שמזרזות ועוד.

שבימינו נסתיימה גם עבודה זו, והגאולה חייבת לבוא תיכף ומיד ממש.

(ספר השיחות תשמ"ח ח"א, עמ' 355)

דור אחרון לגלות - דור ראשון לגאולה

דבר ברור הוא, שדורנו זה הוא הדור האחרון של הגלות, והדור הראשון של הגאולה. שכן, כ"ק מו"ח אדמו"ר הכריז עוד בשעתו "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה" ("הקריאה והקדושה" תש"א), ו"עמדו הכן כולכם" לקבלת פני משיח צדקנו (אג"ק אדמו"ר הרי"ץ ח"ד עמ' רע"ט) ועל אחת כמה וכמה היום, עשרות שנים לאחר הכרזה זו.

(ספר השיחות תשמ"ח ח"ב, עמ' 628)

נתתקנה סיבת הגלות

להוסיף ולהדגיש את הקשר והשייכות דאהבת ישראל לגאולה העתידה - לא (רק) מפני שביטול הגלות הוא ע"י ביטול סיבת הגלות (שבא ע"י ההפך דאהבת ישראל), שהרי בעמדנו לאחרי סיום דמעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות... בודאי שכבר נתתקנה סיבת הגלות, ולכן, ההדגשה דאהבת ישראל היא - בתור טעימה ועד להתחלה דהגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת ש"פ מטו"מ מבה"ח מנ"א ה'תנשא)

הגיע זמן גאולתכם

חבלי משיח - מאזורינו

נמצאים אנו בסיום הגלות. עברנו כבר את עבודת הברורים של הגלות, עם כל הנסיונות, ואף את "חבלי משיח" עברנו, אותם דברים איומים ונוראים שאירעו בדורנו זה, וברור ופשוט, שאנו עומדים על סף הגאולה.

(ספר השיחות תשמ"ח ח"ב, עמ' 573)

כבר בתקופת התלמוד נאמר (סנהדרין צ"ב) "כלו כל הקיצין" ועל אחת כמה וכמה בימינו אלו, לאחרי כל עבודתם של בני - ישראל במשך הגלות הארוכה והמרה, ובפרט הדברים הבלתי רגילים וכו' - לא תקום פעמים צרה - שבהם כבר יצאנו ידי חובת "חבלי משיח".

(ספר השיחות תשמ"ח ח"א, עמ' 328)

כבר הושלם "צחצוח הכפתורים"

כ"ק מו"ח אדמו"ר פסק שכבר נסתיימה העבודה הדרושה כדי להכשיר את העולם לביאת המשיח, ולא נשאר לנו אלא "לצחצח את הכפתורים" (ביטוי של אדמו"ר הרי"צ נ"ע, בשיחת שמח"ת תרפ"ט, שמשמעותו כי עומדים כבר לבושים ומוכנים, ונשאר רק לצחצח את כפתורי המדים). והיות שכבר עברו עשרות שנים של "צחצוח הכפתורים", הרי ודאי

שזכינו שהקב"ה בחר ומינה בעל בחירה, שמצד עצמו הרי הוא שלא בערך נעלה מאנשי הדור, שיהי' ה"שופטיך". ו"ויעציק" ונביא הדור, שיורה הוראות ויתן עצות בנוגע לעבודת כל בני וכל האנשים דדור זה, בכל עניני תורה ומצוות, ובנוגע להנהגת חיי היום - יום הכלליים, גם בהענינים ד"בכל דרכך (דעהו)" ו"כל מעשיך (יהיו לשם שמים)",

עד הנבואה העיקרית - הנבואה ש"לאלתר לגאולה" ותיכף ומיד ממש "הנה זה (משיח) בא".

וע"י קבלת וקיום ההוראות ד"שופטיך" ו"ויעציק" שבדורנו - נעשה זה גופא מעין והתחלה דקיום התפלה "השיבה שופטינו כבראשונה ו"ויעציקו כבתחלה" בגאולה האמיתית והשלימה, במכ"ש מזה אשר "סוף מעשה במחשבה תחלה", עאכו"כ שזהו כבר גם בדיבור "ניב שפתיים", ענין הנבואה, כנהוג לאחרונה לבטא הדברים בדיבור, כולל ובמיוחד - שהנה הנה באה הגאולה.

- שעפ"ז ישנה גם מענה על השאלה ששואלים על מה שמדברים לאחרונה שהגאולה באה תיכף ומיד ממש - לכאורה: כיצד זה יכול לעבור באופן חלק כ"כ ולהצליח: כיצד יגיבו בני הבית על זה, ומה יאמר העולם על כך?! והמענה הוא: שאילו היו עניני הגאולה חידוש, אולי הי' מקום לשאלה אבל היות שהגאולה אינה חידוש דבר, אלא כל עניני הגאולה התחילו כבר ("כתחילה") וכבר נמשכו ונתקבלו בעולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי' "ויעציק כבתחילה") - לא יהי' פלא כאשר הגאולה באה תיכף ומיד ממש!

(משיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א)

ימינו אלה - ימות המשיח

ימינו אלה - ימות המשיח - שבהם נמצאים עכשיו, וצריכים רק "לפתוח את העיניים", ואז רואים שנמצאת כבר הגאולה האמיתית והשלימה בפשטות"...

(יחידות כללית, מוצאי יט-כ כסלו ה'תשנ"ב)

נמצאים בשלב הגאולה ממש

בדורנו זה ובזמננו זה - על פי סימני תז"ל (במסכת סנהדרין, במדרשים ובכמה מקומות) נמצאים כבר בשלב הגאולה ממש, וכמדובר כמה פעמים לאחרונה.

(משיחת ש"פ ויצא מה'תשנ"ב)

לפתוח את הדלת ולסחוב את הגאולה

.. כפי שהנני חוזר ומדגיש כמה פעמים שלא זו בלבד שסוף

עניני הגאולה נמשכו ונתקבלו בעולם הזה

אלו היו עניני הגאולה חידוש, אולי היה מקום לשאלה, אלא היות שהגאולה אינה חידוש דבר אלא כל עניני הגאולה התחילו כבר ("כתחילה") וכבר נמשכו ונתקבלו בעולם הזה הגשמי והתחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחינת ו"ויעציק כבתחילה") לא יהיה פלא כאשר הגאולה באה תיכף ומיד ממש! (משיחת ש"פ שופטים י"ז אלול ה'תנש"א)

זמן הכי נעלה

.. דובר כמה פעמים שכבר כלו כל הקיצין וסיימו הכל והגאולה היתה צריכה לבא כבר מזמן ומפני טעמים שאינם מובנים כלל וכלל עדיין לא באה, מזה מובן שעל כל פנים כעת צריכה הגאולה לבא תיכף ומיד ממש ובלשון העולם זהו הזמן הכי נעלה (העכסטע צייט) לגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת ש"פ בא' שבט ה'תשנ"ב)

כלו קץ הימים וקץ הימים

בימינו אלה ממש (עם סיומו של חודש ניסן דהי' תהא שנת אראנו נפלאות) "כלו כל הקיצין" ("קץ הימים" ו"קץ הימין") כפשוטו ממש.

(משיחת ש"פ תז"מ ו' אייר ה'תנש"א)

נמצאים בערב שבת אחר חצות

נמצאים אנו עכשיו באלף השישי (שהוא כנגד יום השישי), ובו גופא - "ערב שבת לאחר חצות", ועל פי כל סימני הגאולה נמצאים אנו ממש בסמיכות לגאולה.

(משיחת ש"פ פנחס מבה"ח מנחם אב ה'תנש"א)

עיניהם הרוחניות של בני ישראל כבר

רואים את הגאולה

ברוחניות (עד לדרגות הכי גבוהות) יש כבר שלימות הענינים עד לשלימות דגאולה (רוחנית), עיניהם הרוחניות דבני ישראל רואים כבר את הגאולה, כעת צריך רק לפתוח את העינים הגשמיות, שגם הם יראו את הגאולה כפי שהיא בגלוי לעיני בשר בזמן הזה.

(משיחת ש"פ בא' שבט ה'תשנ"ב)

הנבואה - הנה זה ימשיח בא

.. ישנה הוראה כנ"ל, שצריכים לפרסם לכל אנשי הדור,

נפק"מ אם בכחם לקלוט זאת אם לאו, ואין זמן להמתין עד שהדבר יקלט בכלי השגתם;

(משיחת ליל שמחת תורה ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

משיח מנחם שמו

.. כן תהי לנו בפועל ממש, ותיכף ומיד ממש, עם כל הפירושים שב"מיד" [כולל גם הר"ת דכללות הדורות משה ישראל (הבעש"ט) דוד (מלכא משיחא)]¹⁴⁸, וכל הפירושים שב"ממש", ולכל לראש מיד ממש כפשוטו, ממש ממש ממש.

148) ובפרטיות יותר בנוגע לדורנו זה - שבר"ת ד"מיד" נרמזים ג' התקופות השייכות לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (ראה סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 66-265), ועל סדר הקירבה אלינו - משיח (מנחם שמו), יוסף יצחק, דובער (שמו השני של כ"ק אדנ"ע).

(תרגום משיחת ש"פ משפטים ז"ך שבט, מבה"ח אדר א' ה'תשנ"ב - מוגה)

"מנחם שמו, וגם מענדל"

ידוע מרז"ל אשר משיח - מנחם שמו, וגם מענדל, בגימטריא "צדק" [כידוע בנוגע שמו של אדמו"ר "הצמח צדק" - גימטריא דשמו "מנחם מענדל"], ש"צדק" (וגם "צמח") הוא שמו של משיח.

(תרגום משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תש"ג - מוגה)

שמו של משיח צדקנו וכינוי השם

.. אולי יש להנהיג להזכיר רבותינו נשיאינו בשמם בהתוועדות דראש השנה, או בהתוועדות שהיא בהמשך לראש השנה .. הצמח צדק - מנחם מענדל, שמו של משיח צדקנו וכינוי השם.

(משיחת ש"פ האזינו, שבת שובה ה'תש"א - מוגה)

ב' שמותיו של משיח צדקנו

ויש להוסיף ולהעיר בנוגע לשמותיו של הצמח צדק - ש"מנחם" בגימטריא "צמח", ו"מענדל" בגימטריא "צדק" - ב' שמותיו של משיח צדקנו.

(משיחת ש"פ יתרו כ"ב שבט ה'תש"ג - בלתי מוגה)

השם והתואר דמשיח צדקנו

.. נוסף על האמור לעיל ע"ד השייכות דכל צדיק לגאולה, ובפרט ששמו כפול, ותורתו כפולה, מצד השייכות ד"כפל"

הגאולה לבוא, אלא שהגאולה עומדת כבר על סף הפתח, ומחכה לכל אחד ואחת מישראל שיפתח את הדלת ויסחוב את הגאולה לתוך החדר.

(ר"ד עם הרב הראשי דאה"ק, ה'תשנ"ב)

אוחזים ברגעים האחרונים

ע"פ הכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו כבר סיימו הכל וע"פ כל הסימנים אוחזים כבר ברגעים האחרונים לפני הגאולה.

(משיחת ש"פ שופטים ה'תנשא)

המציאות בפועל ממש

.. ומזה מובן שבימינו אלה ממש צריכים רק לפתוח את העיניים ולראות את המציאות בפועל ממש - היינו שיושבים יחד עם הקב"ה (ישראל וקוב"ה כולא חד), ב"שולחן ערוך" לסעודת הנישואין, הסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר, שבסיומה "אומר לו (הקב"ה) לדוד (דוד מלכא משיחא) טול (כוס של ברכה) וברך, אומר להן, אני אברך ולי גאה לברך, שנאמר "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא".

(משיחת ש"פ וישלח ה'תשנ"ב)

הרבי הוא מלך המשיח

לא תהי' שום תרעומת

אם יפרשו "משיח" כפשוטו

נשיא הדור הוא - "משיח", החל מהפירוש הפשוט ד"משיח" ("משיח ה'") - מלשון משה, שנמשח ונבחר להיות נשיא ורועה ישראל;

ולא תהי' שום תרעומת ("איך וועל ניט האָבן קיין פאַריבל") אם יפרשו "משיח" כפשוטו, משיח צדקנו, מכיון שכן הוא האמת - שנשיא הדור הוא משיח שבדור.

ובפשטות: ענינו של כל נשיא ורועה ישראל בדורו הוא - משה רבינו שבדורו, "אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא", ולא עוד, אלא שכל תלמיד-חכם אמיתי נקרא בשם "משה" - "משה שפיר קאמרת". ומכיון שמשה רבינו הוא גם משיח צדקנו, "גואל ראשון הוא גואל אחרון", נמצא, שנשיא הדור, משה רבינו שבדור, הוא גם משיח צדקנו שבדור.

.. ובכל אופן, גם אלו הטוענים שסגנון כזה ותוארים כאלו הם למעלה מכפי יכולת הקליטה דכלי השגתם - הרי אין כל

לגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, לאלתר ממש, תיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ האזינו, י"ג תשרי ה'תשמ"ט - בלתי מוגה)

המשיח של דורנו נתגלה בכל התוקף

. . . ומה שמתחילים לטעון - היתכן הרי "אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה שנאמר אז ימלא שחוק פינו?" - הרי נשיא דורנו ענינו "אז", דור השמיני, והוא הכריז בעצמו "לאלתר לגאולה", וציוה, וחזר על כך, והורה לפרסם ש"הנה זה בא", "מראה באצבעו ואומר זה" (לא רק "אחר כתלנו", שאפשר לראותו מסדק בכותל), וצריך רק להוסיף ב"עמדו הכן", כיון שהכפתורים כבר מצותצחים, ומה שבעוה"ז לא שייך שחוק - הרי בפסוק מפורש, שבמה דברים אמורים - כשמדובר רגע קודם גילוי משיח צדקנו, אבל מכיון שנשיא-דורנו היה המשיח של דורנו והוא נתגלה בכל התוקף, ממילא, יש לא רק רשות ל"ימלא שחוק פינו ולשונונו רנה", אלא ישנם כל הענינים ד"יוסף" ו"יצחק"!

(ר"ד משיחת אור ליום ד', י"א אלול, ה'תנשא - בלתי מוגה)

בימינו אלו ישנה גם ההתגלות דמשיח

ועוד והוא העיקר:

נוסף על המבואר לעיל שקיימת מציאותו של משיח בניצוח משיח (בה' היחידה) שבכאו"א מישראל, קיימת גם מציאותו של משיח כפשוטו (יחידה הכללית) - כידוע ש"בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל", "א' הראוי מצדקתו להיות גואל, ולכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו", ואילו לא היו מתערבים ענינים בלתי רצויים המונעים ומעכבים כו', ה' מתגלה ובא בפועל ממש.

וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משיח"ש שבדורנו, שכבר נסתיימו ונשלמו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבל פני משיח צדקנו, הרי, בימינו אלו נתבטלו כל המניעות והעיכובים כו', וכיון שכן, ישנה (לא רק המציאות דמשיח, אלא) גם ההתגלות דמשיח, ועכשיו צריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש!

(משיחת ש"פ ורא, ח"י מר-חשון ה'תשנ"ב - מוגה)

הרי המינוי דוד מלכא משיחא כבר היה

והרי המינוי דוד מלכא משיחא כבר ה', כמ"ש "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו", צריכה רק להיות קבלת מלכותו ע"י העם וההתקשרות בין המלך והעם בשלימות

לגאולה - הרי, השם שבו נקרא בעל יום ההולדת הוא "צמח צדק". שזהו השם והתואר דמשיח צדקנו.

(משיחת ער"ה ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

ב' השמות ששייכים למשיח צדקנו

. . . ויה"ר והוא העיקר - שע"ז יתוסף עוד יותר בקירוב וזירוז הגאולה שתלוי בהפצת המעיינות חוצה, כולל ובמיוחד בקשר ובשייכות לתורתו של הצמח צדק שב' השמות ("צמח" ו"צדק") שייכים למשיח צדקנו.

(משיחת יום הש"ק, יום א' זר"ה ה'תש"נ - בלתי מוגה)

הזכרת שמו של משיח מזרזת את ביאתו

ולהעיר, שהזכרת שמו של משיח - "איש צמח שמו" - ממחרת ומזרזת עוד יותר את ביאת צמח, תיכף ומיד ממש.

(משיחת ז"ך מרחשון ה'תשמ"ט - בלתי מוגה)

קריאת השם של משיח תפעל ביאתו

ויה"ר והוא העיקר - שקריאת השם "צמח", שמו של משיח צדקנו, תפעל שמשיח יבוא בפועל ממש.

ובפשטות - שע"י הקריאה והצעקה דהשם "צמח", ומתוך כוונה שע"י הקריאה בשמו בודאי יענה לקוראיו [במכ"ש וק"ו מהפעולה דקריאת שם אצל נשמה בגוף, "בהיות הצדיק חי על פני האדמה . . . בתוך כלי ולבוש . . . בבחי' מקום גשמי", שישנם הגבלות במדת הגילוי וההתפשטות כו', ועאכו"כ לאחרי שבטלים הגבלות אלו] - פועלים ביאת משיח צדקנו בפועל ממש.

ולכן כשיכריזו עתה ג"פ: צמח צמח צמח - יבוא משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!

(משיחת ליל ה' דהגה"ס ה'תש"נ - בלתי מוגה)

משיח צדקנו יתגלה כאן

בפשטות - שתיכף ומיד יבוא משיח צדקנו ויתגלה כאן, בד' אמותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבהם ה' במשך עשר שנים האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין, בהם התפלל ולמד, ובהם הכריז "לאלתר לגאולה".

וכן תהי' לנו - "לאלתר" ממש, ובפרט שמאז ההכרזה "לאלתר לגאולה" חלפו כבר עשיריות שנים, ומאז, ניתוסף ריבוי עצום בעניני התומ"צ, הרי בודאי שכבר הגיע הזמן

הגילוי - בגאולה האמיתית והשלימה.

וכל זה יהי תיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ משפטים, שקלים,
מבה"ח אדר ה'תנשא - מוגה)

הרבי חי וקים

בימינו אלה ישנה מציאותו של משה - נשמה בגוף באופן נצחי

. . מובן וגם פשוט, שבימינו אלה, לאחר כל מה שעברו במשך הדורות שלפנ"ו ויצאו ידי-חובת כל הענינים הבלתי-רצויים (כמובא גם בדרושי אדמו"ר האמצעי), אין עוד ענינים של ירידה כו' (כולל גם שלילת הענין ד"מאן דנפיל מדרג' איקרי כו'), ובמילא, ישנה מציאותו של משה - "גואל ראשון הוא גואל אחרון" - נשמה בגוף באופן נצחי.

ועד"ז בנוגע למ"ש בסוף פרשת השבוע "כי מנגד תראה את הארץ ושמה לא תבוא" - שעכשיו יכנס משה רבינו לארץ, ולא עוד, אלא, שנפעל כן בכל אנשי הדור, כדאיתא במדרז"ל בנוגע לדורו של משה שישבו יחד עמו.

(משיחת ש"פ האינו, שבת שובה ה'תש"ג - בלתי מוגה)

נשיא הדור ואבן השתי קיימים תמיד ללא השינוי דגניזה

. . כל איש ואשה הם ה"שופט" וה"יועץ" דביתם ובני ביתם, וצריכים להנהיג את הבית ע"פ הוראות ועצות התורה. עד בכללות עוד יותר, כנ"ל - שכל יהודי, אנשים נשים וטף, מקבלים על עצמם ומקיימים את הוראות השופט ויועץ הדור. ומשפיעים כך גם על אשתו ובני ביתו, עד על כל אלו שיכול להגיע אליהם.

עד גם בכללות העולם - באופן שכל העולם, גם עולם מלשון העלם והסתור, עם כל פרטיהם ופרטי פרטיהם נעשה רשות היחיד חדרו בנקודה אחת ויחידה דיחידו של עולם (מלשון העלם למעליותא, מבחי' "ישת הושך סתרו"), כפי שמגלה את עצמו "בקרבו" ע"י "נביא אקים להם גו' כמוך", נשיא הדור ש"הוא הכל", "צדיק יסוד עולם",

ע"ד אבן השתי - שנמצאת במקום מסויים בעולם הזה הגשמי, וקיימת תמיד בלי שינויים (אפילו לא השינוי דגניזה, כהארון שנגזז וכיו"ב), ע"ד שופט ונביא שקיים (נצחי) בכל דור (כסימן לגילוי אלקות בעולם באופן תמידי - שממנו הושתת כל העולם כולו). ושני הענינים באבן השתי - (א)

נקודה אחת (ב) הכוללת הכל (ממנו הושתת כל העולם) - מרומזים גם באותיות ד"שתי-ה" (ועד"ז בתיבת "ישת" ד"ישת חשך סתרו" כנ"ל): היו"ד מורה על נקודת הביטול (קבלת עול) - ע"ד הענין ד"שופטיך", וה"שתה" מורה על התפשטות - כנראה בצורת האותיות ש, ת, וה - ע"ד הענין ד"יועצך". (משיחת ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנשא - מוגה)

הנסיון האחרון

המאורע שאירע - אינו אלא נסיון בלבד

כשם שעד עתה הי' מונח ("אפגעלייגט") אצל כאו"א מאתנו שהרבי יוליכנו לקראת משיח צדקנו - צריך להיות מונח כן גם עתה.

והמאורע שאירע כו' - אינו אלא לעיני בשר שלנו, ואינו אלא נסיון בלבד (א' הנסיונות דחבלי משיח שצריכים להיות קודם ביאת גואל צדק), שכל ענינו הוא שמעלים ומסתיר על האמת,

(משיחת ש"פ תרומה, פ' זכור הישית - בלתי מוגה)

הוא פסק על עצמו

. . ויש לומר, דע"י שמביא בהמאמר מ"ש במדרש שמרדכי בדורו הי' שקול כמשה בדורו, עי"ז פסק בעל המאמר את הדין על עצמו, שהוא הרעיא מהימנא (בגילוי) של כל אנשי הדור.

(16) ע"ד הפירוש בלשון המשנה (אבות רפ"ג) "דין וחשבון" (דין ואח"כ חשבון) - ע"פ דברי המשנה (שם מט"ז) ש"נפרעין ממנו מדעתו ושלא מדעתו", שלאחרי שהאדם פוסק מדעתו דינו של חבירו, פוסק דין לעצמו שלא מדעתו, כיון שע"פ "דין" זה עושים "חשבון" בנוגע למצבו הוא (ראה לקו"ש ח"ו ע' 283. וש"נ).

(מקונטרס פורים קטן ה'תשנ"ב)

כשלא מתפעלים רואים שזה כלום

צריכים רק לדעת, שכל הנסיונות באמת אין בהם ממש, מכיון שאין שום מציאות שיכולה להסתיר על רצון ה', ובשעה שמתחזקים ולא מתפעלים מהם, אז רואים גם בעיני בשר איך שזה כלום.

בשעה שאברהם אבינו הוליק את יצחק אל העקידה, השטן העמיד את עצמו בצורת ה', בצורת נהר, וכאשר הוא לא התפעל מזה אז הוא ראה שאין בו ממש. ומעשה אבות סימן לבנים, שכאשר לא מתפעלים מהנסיונות (בחיים הפרטיים ומכ"ש בעבודה הציבורית), לא מתחשבים עם שום חשבונות,

כאשר יש לו תוקף והוא עומד בנסיון - מתבטלת כל מציאות הנסיון ולא נשאר ממנו שום רושם.

ומביאים ע"ז ראי' כפי שהי' אצל "אחד הי' אברהם" כשהלך אל הנסיון העשירי, נסיון העקידה (שהוא הי' עיקר הנסיונות), שמסופר במדרש שבהליכתו לעקידה העמידו נהר בדרכו וכאשר הוא לא התחשב ע"ז והלך אל תוך הנהר נתגלה האמת שמלכתחילה לא הי' נהר.

כדי לעמוד בנסיון הוא הי' זקוק למסירת-נפש בפועל, אבל לאחר שיעמד בנסיון, נתגלה שמלכתחילה זה לא הי' מציאות. ועד"ז גם בשאר הנסיונות.

.. ומה שרואה שיש מציאות שמונעת בעדו - זהו לא יותר מאשר מציאות של נסיון, שבשביל זה זקוקים אמנם לכח ותוקף יותר מהרגיל - אך דבר בטוח הוא שיש לו את הכח לעמוד בנסיון (היות והביאו אותו לנסיון הזה),

וכשהוא יעמוד בתוקף ויתגבר על הנסיון, הוא יראה שמלכתחילה זה לא הי' מציאות, זהו לא יותר מאשר "דמיון" (א' "דוכט"), בכדי לנסות אותו ולהוכיח שהוא מביא לידי גילוי את תוקף הכח שנתנו לו, ואז רואים שאין מציאות כלל להתבלבל ממנה, מכיון שלא נשאר מזה שום רושם.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ האזינו, י"ג תשרי ה'תשל"ט - בלתי מוגה)

עמידה בתוקף מבטלת הנסיון מכל וכל

.. משא"כ עבודת הנסיונות שהיא בענין שאינו דבר מצד עצמו רק שהועמד דבר להעלים ולמנוע, ולכן ההתעסקות של האדם היא עם עצמו, לעורר את הכח העצמי שבו שהוא התוקף לעמוד נגד הנסיון, ולא להתפעל ממנו כלל, ועד שאינו נכנס בטענות ומענות ורק עומד בתוקף שאחרת אי אפשר ומבטל הנסיון מכל וכל. וע"י תוקף זה מתבטל הוא באמת כי מתגלה אמיתית הדבר שהוא ענין שאין לו מציאות, וכל מציאותו היא רק כדי שיתגלה אצל האדם עצם נפשו, שהוא הרצון הפנימי שלו שלמעלה מהתלבשות בכלים. וע"ד הנסיון דאברהם בנסיון העקידה (שעיקר פתיחת הצנור דמס"נ ע"י אברהם הי' בהנסיון דעקידה), שעיקר הנסיון הי' בענין הזריזות, וכמבואר באגה"ק דזריזותי' דאע"ה היא העומדת לעד לנו כו' עד עולם. וכמארז"ל דנעשה לפניהם נהר גדול כו' ומ"מ לא נתפעל אברהם והלך למלאות שליחותו של הקב"ה, וירד לתוך המים כו', ועי"ז נתבטל מציאות הנהר, כי ע"י התוקף שלו נתגלה האמת שכל מציאותו של הנהר היתה רק כדי לנסותו כו'.

(ממאמר ד"ה נתת ליראין, ש"פ חוקת-בלק, י"ב תמוז ה'תשל"ו)

ולא רק שלא מקטינים את ההוצאות אלא אדרבה, אז מתבטל הנסיון גם בעיני בשר.

ובמדה שאדם מודד בה מודדין לו, כאשר הוא מתחשב עם הנסיון, אז הנסיון אמנם נהי' הסתר בפועל ממש ר"ל, וכאשר הוא יודע שזהו לא יותר מאשר נסיון ולא מתחשב עם זה ומתנהג כך בפועל, אז יורדים כל המצרים, ונהי' הרחבה לעילא ולעילא.

(תרגום חפשי משיחת י"ב תמוז ה'תשי"ד - בלתי מוגה)

אין זה מציאות ולא יותר מאשר דמיון

כיון שלעתיד-לבוא יהי' את הענין ד"ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ", אזי גם עבודתו בהפצת היהדות והפצת המעיינות צריכה להיות באופן כזה, זאת-אומרת שלא קיימים שום מונעים ומעכבים והעלמות והסתרים, ואין זה ענין ש"נפלאות היא ממך" אלא זה שייך לעבודתו של כל אחד ואחת כיון שנותנים להם את כל הכוחות לזה - צריך הוא לדעת שזהו לא יותר מאשר נסיון, וכמבואר בספרי מוסר וחסידות שענין הנסיון אינו אלא דמיון, אבל באמת אין לזה שום מציאות, זה לא יותר מדמיון כדי שהוא ישבור ויעבור את הנסיון.

וכמסופר במדרש שבשעה שאברהם אבינו הלך ל"עקידה", נעמד השטן בדמות נהר המפסיק בין אברהם להר-המוריה, וכאשר אברהם רק נכנס לנהר, ראה שאין זה מציאות - ואין זה אלא ענין של "והאלקים נסה את אברהם" ומה שצריכים הוא רק שיקפוין.

ואפי' אם זה (לא היה ענין של דמיון שאינו במציאות, אלא זה) היה מציאות, גם לא צריכים להתפעל מזה, מכיון שהוא צריך לקיים את ציווי הקב"ה,

ישנו נהר - שיהיה נהר; ישנו כבשן האש - שיהיה כבשן האש! הוא הולך הרי לקיים את ציווי ה',

עאכו"כ כאשר האמת היא שאין זה שום מציאות ולא יותר מאשר דמיון.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ ואתחנן,

שבת נחמן, ט"ו באב ה'תשל"ז - בלתי מוגה)

כשיעמוד בתוקף יראה שמלכתחילה

זה לא הי' מציאות

מבואר בכ"מ .. שאמנם לעמוד בנסיון קשה יותר מעבודת הברורים, מכיון שצריך לזה תוקף גדול יותר - אבל לאידך, מכיון שכל מציאות הנסיון היא רק לנסות את היהודי, אזי

לקפוץ לים ואז רואים שזהו "ביבשה"

.. באם רק הולך הוא בהשליחות, ולא נעצר מפני שום דבר, אזי ברובא דרובא זהו לא יותר מאשר ענין של נסיון, וכמבואר מהו ענין הנסיון – שכאשר מתקרבים לדבר, הרי זה ע"ד שהיה בנסיון העקידה, שהשטן עשה בפני אברהם אבינו ים, ועשה הר וכמה וכמה ענינים כדי למונעו מלמלא את ציווי הבורא, אולם כאשר הגיעו קרוב, נוכחו לראות שאין שום ים ואין שום הר ואפשר ללכת לקיים את רצונו של הקב"ה,

אלא שהענין הוא שצריכים לקפוץ אל תוך הים ואז נוכחים לראות שזה בעצם "בתוך הים ביבשה", מכיון שהוא הולך בשליחותו של הקב"ה שהוא מלכו של עולם והוא הבעה"ב בעולם, ומכיון שהוא שלוחו, אזי נהיה "שלוחו של אדם כמותו".

(תרגום חפשי משיחת כ' מנ"א ה'תשי"ט - בלתי מוגה)

ובנוגע לפועל**קבלת מלכותו ע"י העם**

צריכה רק להיות קבלת מלכותו ע"י העם וההתקשרות בין המלך ובין העם בשלימות הגילוי, בגאולה האמיתית והשלימה. (משיחת ש"פ משפטים תנש"א)

עשו ככל אשר ביכולתכם

עשו ככל אשר ביכולתכם – ענינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון – להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש! ויה"ד שסוכ"ס ימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה .. ויה"ד שימצאו מכם אחד, שנים, שלשה, שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות...

(משיחת כח ניסן תנש"א)

להכריז ולפרסם בכל מקום

"להכריז ולפרסם בכל מקום – בדברים היוצאים מן הלב – שהקב"ה אומר (ע"י עבדיו הנביאים) לכאו"א מישראל "ראת אנכי נותן לפניכם היום ברכה", ועד שהיום ממש רואים בעיני בשר ברכת הגאולה האמיתית והשלימה".

(משיחת ש"פ ראה תנש"א)

נסיון - שבירתו ודחייתו זהו תיקונו

.. כמה פעמים שמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ והוא מיוסד על מה שכתבו בכמה מספרי רז"ל, אשר מציאות הקליפה אינה אלא העדר, ויש בזה שני אופנים: או אופן של ביזור או אופן של נסיון. אשר באופן הא' יש חלק טוב בצד המנגד, וצריך לבררו ולהעלותו, ובאופן השני הנה שבירתו ודחייתו זהו תיקונו, וכשעומדים בכל תוקף נגדו הרי ממילא מתבטל. ואז רואים גם בעיני בשר, שגם בתחילה לא הי' בזה ממש כ"א ענין של נסיון.

וכן ראיתי ג"כ בכמה מעניני כת"ר שי' שהביט עליהם כעל דבר המנגד והנלחם כנגדו, וכל זה לא הי' אלא ענין של נסיון, היינו שלא הי' מעיקרו יסוד לחששא, ועוד שבתקיפות הראוי הי' מתבטל המנגד מבלי השאיר כל רושם של עג"ז ח"ו.

(אג"ק ח"ד ע' עד)

בימינו אלו נמצאים כבר**לאחרי כל הנסיונות**

.. ויש להוסיף בזה – שבמינו אלו נמצאים כבר לאחרי כל הנסיונות כו', ובלשון הידוע (ע"פ דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) – שכבר סיימו אפילו "לצחצח הכפתורים", ובמילא צ"ל כבר קיום היעוד "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", שאז, תהי' כל העבודה בעניני קדושה, באופן ד"לכו מחיל אל חיל", עד "יראה אל אלקים בציון".

(משיחת ש"פ תרומה, ו' אדר ה'תשמ"ט - בלתי מוגה)

נסיונות כאלו שמצד כל החשבונות**אין הסברה על זה**

.. ויהי רצון, שע"י מעשינו ועבודתנו שלא להתפעל מכל הנסיונות, כולל גם נסיונות כאלו שמצד כל החשבונות (גם מצד העילוי שבעבודת הנסיונות) אין הסברה על זה, יקרבו ויזדו עוד יותר הגאולה העתידה ע"י משיח צדקנו, שילחם מלחמות ה' וינצח [דרובם של מלחמות אלו אין להם מקום בשכל, גם לא בהשכל של הלוחמים, שלכן, המלחמות הם בתוקף גדול, ואעפ"כ ינצח], ויבנה בית המקדש במקומו, ויקבץ נדחי ישראל, כולל שיקבץ כל ניצוצות הקדושה וגם נדחי ישראל כפשוטם – קיבוץ גלויות, בקרוב ממש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(סיום המאמר ד"ה לא היו ימים טובים גו', יום ד', ט"ו באב ה'תשל"ה - מוגה)

עומדים בתחילת התקופה דתשלום שכר

לפרסם בכל מקום ומקום שעומדים בסיוע וחותם

האחרונה בשנה זו, תהא שנת נפלאות אראנו, לאחר ראיית הנפלאות המעידות שזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו", רואים שישינו קושי להתדיר ההכרה וההרגשה שעומדים על סף ימות המשיח ממש עד שיתחילו "להיות" בעניני משיח וגאולה.. והעצה לזה - ע"י לימוד התורה בעניני משיח וגאולה, כי בכח התורה (חכמתו של הקב"ה שלמעלה מהעולם) לשנות טבע האדם, שגם כאשר מצד הרגש שלו נמצא עדיין ח"ו מחוץ לענין הגאולה (כיון שלא יצא עדיין מהגלות הפנימי), הרי ע"י לימוד התורה בעניני הגאולה מתעלה למעמד ומצב של גאולה, ומתחיל לחיות בעניני הגאולה, מתוך ידיעה והכרה והרגשה ש"הנה זה בא".

(משיחות ש"פ בלק, י"ז טוב) תמוז תנש"א

לימוד עניני הגאולה, בפרט בתורתו של נשיא הדור

שכן דרושה ההשתדלות האחרונה ("סוף לבושי") של כאו"א מישראל להביא את המשיח.. ובפשטות: .. לימוד התורה בעניני מלך המשיח ובעניני הגאולה שנתבארו בריבוי מקומות. ובפרט בתורת החסידות (שע"י הפצת המעיינות חוצה אתי מר דא מלכא משיחא) בתורת רבותינו נשיאינו, ובפרט בתורתו (מאמרים ולקוטי שיחות) של נשיא דורנו - מעין ודוגמא והכנה ללימוד תורתו של משיח, "תורה חדשה מאתי תצא"...

(משיחות ש"פ תרזע - מצורע תנש"א)

עשיתי את שליחותי - הגיע הזמן שאתה כביכול תעשה את שליחותך

ועוד ועיקר: כיון שסיימו כבר את עבודת השליחות - הולך ומגיע כל שליח למשלח האמיתי, הקב"ה, ומודיע "עשיתי את שליחותי, וכעת הגיע הזמן שאתה כביכול תעשה את שליחותך .. "שלח נא ביד תשלח" - שלח לנו את משיח צדקנו בפועל ממש"!.

(משיחות ש"פ ח"י שרה, תשנ"ב)

כל שליח צריך להכין את עצמו ואת מקומו - לקבל פני משיח צדקנו

כל שליח צריך להכין את עצמו ולהכין את כל היהודים במקומו ובעירו וכו' לקבל פני משיח צדקנו, עי"ז שמסביר את ענינו של של משיח כמבואר בתושב"כ ובתושבע"פ באופן המתקבל לא לפי שכלו והבנתו כולל במיוחד - ע"י לימוד

דמעשינו ועבודתינו.. לבהתחלת התקופה דתשלום השכר, "מתן שכרן של צדיקים".

(משיחת ש"פ תצא תנש"א)

שיהודי יפקח את עיניו כדבעי

והדבר היחידי שחסר הוא - שיהודי יפקח את עיניו כדבעי, ואזי יראה כיצד הכל כבר מוכן לגאולה!.. יהודים יושבים כבר אל השולחן, יחד עם משיח צדקנו.. ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

(משיחת ש"פ ויצא תשנ"ב)

לקבל את פני משיח צדקנו בפועל ממש

כבר סיימו את השליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ הגאולה האמיתית והשלמה עוד לא באה בפועל ממש - צריכים לומר שעוד נותר משהו לעשות שיביא את הגאולה בפועל. והוא: על פי הידוע ש"בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל", ועפ"י הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר, השליח היחידי שבדורנו, המשיח היחידי שבדורנו

שכבר גמרו הכל - אזי מובן שמתחיל כבר להתקיים ה"שלח נא ביד תשלח" של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ומכך מובן, שהדבר היחידי שנותר עתה בעבודת השליחות הוא:

לקבל את פני משיח צדקנו בפועל ממש, בכדי שיוכל לקיים את השליחותו בפועל, ולהוציא את ישראל מהגלות!.

(משיחת ש"פ ח"י שרה תשנ"ב)

צריכים להשתדל ולעשות מה שהרבי תובע מאתנו

ועד"ז בנדו"ד: גם אם בשעתו לא היתה אצלו הכרה והרגשה, מ"מ, יכולה להיות עתה - ע"י ציור פני הרבי - הכרה והרגשה, ובכל אופן, בין אם ישנה הכרה והרגשה ובין אם לאו, אין זה העסק שלנו, וצריכים אנו לעשות את המוטל עלינו, דבר ברור הוא שהכוונה של הרבי תבוא לידי פועל בכל אופן, אלא כדי שענין זה יהי' בחסד וברחמים, צריכים אנו להשתדל ולעשות מה שהרבי דורש ותובע מאתנו.

(משיחת מוצאי פסח שני תש"י)

ללמוד בעניני משיח וגאולה

ובנוגע לפועל - למרות ה"שטורעם" שבדבר בתקופה

ברוחניות, ולכל המצטרך לכל אחד ואחד. ודוקא חסידות, שהולכים להפיץ חסידות בכל מקום.

ואולי כשעומדים כאן בשבתות מאתיים איש אם היו הולכים לבתי כנסת הי' יכול לבוא כבר משיח וכו'.

(מיחידות להנהלת הישיבה ד-770:
שבוע פ' ויגש ה'תשכ"ה)

אין זמן לאסיפות...

כאשר מעוררים שיש לעסוק בענין מסויים, נעשה סדר שלכל לראש צריכים לארגן אסיפה, ובאסיפה זו יחליטו שצריכים לארגן עוד אסיפה וכו'... – אין זמן לאסיפות, "משיח צדקנו שטייט הינטערן וואנט"... [=משיח צדקנו עומד מאחורי הקיר]. הנה זה עומד אחר כתלנו", ובמילא, צריכים להשלים את העבודה דהפצת המעיינות הוצה בפועל ממש, "כל יומא ויומא עביד עבדיתי".

(משיחת ש"פ תולדות ה'תשמ"ה – בלתי מוגה)

איכא מילתא דבעי לתיקוני?

ועוד – והוא העיקר: מהו הערך של כל הטענות והסברות שלו – כאשר מדובר אודות הצורך לעסוק בעבודה הממהרת ומקרבת את ביאת משיח צדקנו רגע אחד קודם!... הרי יתכן שפעולה אחת שלו בעניני ה"מבצעים" תביא את הגאולה האמיתית והשלימה, כפסק-דין הרמב"ם (הל' תשובה פ"ג ה"ד): "עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

וגם כאשר מדובר אודות הקדמת וזירוז הגאולה ברגע אחד בלבד – מובן גודל הענין שבזה, שהרי מדובר אודות רגע של גלות עבור כל בני ישראל שבכל הדורות, מלינוני יהודים שנמצאים בגלות... ביחד עם רבותינו נשיאינו, וביחד עם "שכינתא בגלותא", וביחד עם כל המלאכים והשרפים וחיות הקודש, שכולם נמצאים בגלות יחד עם השכינה!...

[ידוע אמנם הפתגם שאצל רשב"י לא הי' ענין של חורבן כו' – אבל בגלל זה ישב רשב"י במערה... ולאחרי צאתו מן המערה – מיהר להתעניין ולשאול "איכא מילתא דבעי לתיקוני" (שבת לג, סע"ב), היינו התעסקות בתיקון העולם!].

ומזה מובן גודל העילוי של העבודה שבכחה להקדים ולמהר את הגאולה אפילו ברגע אחד בלבד – שזוהי כללות העבודה דהפצת היהדות והמעיינות כנ"ל.

(משיחת ש"פ תבוא, ח"י אלול ה'תשמ"ג)

עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן של חכמה בינה ודעת. והיות שזוהי העבודה של זמן זה, מובן שזה שייך לכל יהודי ללא יוצא מן הכלל.

(משיחת ש"פ ח"י שרה תשנ"ב)

כל אחד מאיתנו הוא שליח של נשיא הדור

ולמעשה: "אע"פ שהתואר "שליח", נתנית המשקה, וכל האמור לעיל אודות ענין שליחות, נאמר רק בנוגע לחלק מהקהל הנמצא כאן – הנה באמת לאמיתו צריכים כולם לדעת שכאו"א מאתנו וכולם יחדיו, בתוככי כלל ישראל, הם "שלוחים" של נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר! שכן, מאז שנתמנה לנשיא הדור, נעשו כל היהודים שבדור זה עבדיו ושלוחיו, שהרי "הנשיא הוא הכל"! ומובן, שמכיון שנעשה שלוחו של נשיא הדור – שוב אין הדבר ניתן לשינוי, כשם שהיותו יהודי הוא דבר שנשאר לעד ולעולמי עולמים!! – לא משנה-כיצד היא הנהגתו בפועל, אם הוא ממלא את השליחות או להיפך, רחמנא ליצול, כן מציית או לא מציית בשוגג או באופן גרוע מזה כו' – אינו יכול לשנות את מציאותו שנעשה עבדו של נשיא הדור, דבר שמלכתחילה לא הי' בידו ולא היתה לו ברירה על כך – מכיון שנשיא הדור נתמנה ע"י האחד ומיוחד שבעולם – הקב"ה, אשר מינה את הנשיא הראשון, משה רבינו, רעיא מהימנא, ואח"כ – אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, עד לנשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר!

(משיחת כ"א מנ"א תשד"מ – בלתי מוגה)

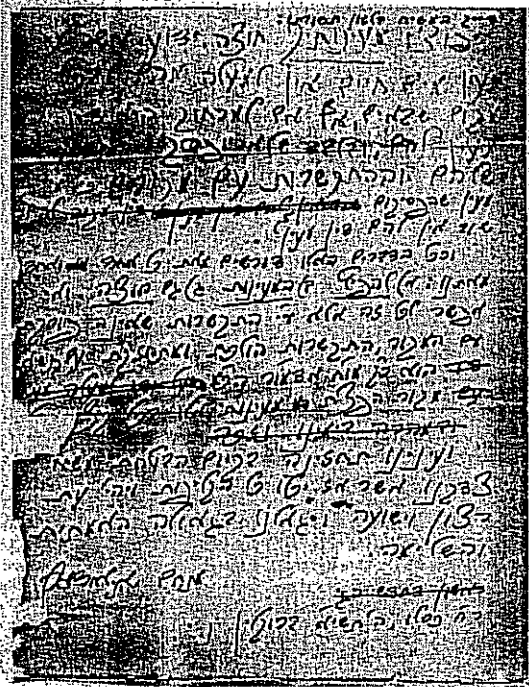
הפצת המעיינות

להביא משיח בפועל ממש

הי' יכול לבוא כבר משיח

זה כבר מתשט"ז שתובעים להפיץ חסידות שאז נפתחו השערים לענין זה, בעיקר לגלות שענין דהפצה מובא כבר בספר פורת יוסף לה'תולדות", שהבעש"ט שאל למשיח אימתי קאתי וכו' וכן מובא בתורת שלום וכו' והיות שהעיקר תלוי בזה ולכן כבר הי' יכול לבוא משיח, בעיקר מתשט"ו,

מזמן שהתחיל ה"ופרצת" בשנת תשח", ישנם כוחות לזה ואין שום מונעים ומעכבים לזה, וכמו שרואים במוחש שהולכים לבתי כנסת ולישיבות ומסכימים בכל מקום, והעיקר תלוי בנו. ועל ידי זה הי' יכול להיות טוב, בין בגשמיות ובין

דייק המשיח בלשון תשובתו:

יפוצו מעינותיך חוצה. ידוע אשר מי מעין מים חיים אין למעלה מהם, ובכל מקום שבאים, אף אם למרחוק הוא, דין מעין להם, ובלבד שלא יופסק החבור שלהם וההתקשרות עם מקורם, כי מי מעין שהפסיקום שוב אין להם דין מעין. וככל הדברים האלו דורשים מאת כל אחד ואחד מאתנו: א) להפיץ ב) המעינות ג) גם חוצה. ואי אפשר לכל זה אלא ע"י התקשרות שאינה פוסקת עם המקור, התקשרות הולכת ומתחזקת עם הנשיא הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ מקור הפצת מעינות אלו בכל קצוי תבל. ועינינו תחזינה בקיום הבטחת משיח צדקנו אשר או "יכלו כל הקליפות ויהי עת רצון וישועה" ויגאלנו בגאולה האמתית והשלימה.

מנחם שניאורסאהן

ר"ח כסלו, ה'תשי"א ברוקלין נ.י.

קטע מהקדמות כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לקונטרס י"ט כסלו ה'תשי"א

הקב"ה וכנס"י, ואילו הענין דנישואין יהי לעתיד לבוא.

וע"פ האמור לעיל שבימינו נוהגים שהנישואין הם תיכף ומיד בסמיכות לאירוסין – הרי מובן שענין הנישואין דהקב"ה וכנס"י צריך להיות תיכף ומיד, בסמיכות למ"ת דיום זה, שכן, הענין דמ"ת ישנו בכל יום ויום, כפי שמברך כאו"א מישראל בברכת התורה [הן בהתחלת היום, והן בעת העלי' לתורה בציבור – בשם הציבור כולו]: "נותן התורה" – לשון הוה, וא"כ מיד לאחרי האירוסין שביום זה – צריך להיות ענין הנישואין, ביום זה ממש.

ולא רק שהאירוסין והנישואין הם באותו היום, אלא עוד זאת, שביום זה עצמו אין כל הפסק ביניהם, כפי שנוהגים בפועל שאין מפסיקין בין האירוסין לנישואין, כי אם בשתיית כוס יין – שאין זה הפסק כי אם תוספת עליו וחזוק כו', וכן בנוגע לענין הגאולה – ל"אין אומרים שירה אלא על היין", שירה הקשורה עם ענין השמחה, ששלימותה – בגאולה העתידה.

ובפשטות – גאולה האמתית והשלימה בפועל ממש, תיכף ומיד, כפס"ד הרמב"ם: "ישראל עושין תשובה ומיד הן נגאלין", והרי תשובה היא ללא כל שהות זמן – "בשעתא חדא וברגעא חדא", ובאופן שישנם גם ה"כלים" – כידוע בענין ר"א בן דורדייא שאמרו עליו יש קונה עולמו בשעה אחת, שהוצרך גם ל"כלים", וקיבל זאת מיוחנן כה"ג ששימש שמונים שנה

נישואין – מזרז הגאולה נישואי הקב"ה וכנסת ישראל

שמחת חתן וכלה – הכנה ל"שמחת עולם"

שמחת חתן וכלה היא אחת מהשמחות הכי גדולות אצל ישראל; – ועד כדי כך, ששמחה זו ממחרת את קיום היעוד "ישמע גו' בערי יהודה ובחוצות ירושלים גו' קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה", שלכן צריכים כולם (ובפרט בני המשפחה) להשתתף בשמחה זו, בתור הכנה ל"שמחת עולם"...

(יחידות" לקבוצת חתנים וכלות אור ל"א סיון ה'תשד"מ)

נישואין – ענין הקשר ל"נישואין" דלע"ל

נישואין דכאו"א משיראל... הוא ענין הקשור עם הנישואין דכנסת ישראל והקב"ה בימות המשיח, שלכן מסיימים והותמים השבע ברכות דנישואין בענין גאולה: "מחרה גו' ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים וגו'".

(שיחת ש"פ תצא, י"ד אלול ה'תנש"א)

תיכף לאירוסין נישואין – גם דלע"ל

והנה, איתא במדרש שבמתן תורה ה' הענין דאירוסין בין

בכהונה גדולה כו'.

ויה"ר שמהדיבור אודות ענין הנישואין דלעתיד לבוא – נזכה לקיום הדבר בפועל ממש, במהרה בימינו ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(התועודיות ה'תשמ"מ ח"ג, ע' 4112)

שמחת נישואין בפועל – מזרז נישואין דכלל ישראל

כיון שבכל נישואין דחתן וכלה מבני" אומרים שבע ברכות, החל מ"מקדש עמו ישראל על ידי חופה וקידושין", עד ל"מהרה... ישמע בהרי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה גו'", ואמירת הברכות היא "ברוב עם הדרת מלך", ששומעים ועונים אמן – מובן, שכשישנה שמחת נישואין בפועל ממש, באופן שמראה באצבעו ואמר הנה החתן והכלה שנתברכו בשבע ברכות אלו, ה"ז ממחר ומזרז עוד יותר את שלימות הנישואין דכלל ישראל, "מקדש עמו ישראל על ידי חופה וקידושין", שאז "ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה", בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובכל ערי יהודה.

ובפרט ע"י ההוספה בשמחה, כאמור, ששמחת נישואין דחתן וכלה (ובפרט ביום זה) היא שמחה הכי גדולה, שמחה שלמעלה ממדידה והגבלה – כשנמצאים עדיין בזמן הגלות, במעמד ומצב ד"אכתי עבדי אחשורוש אנן", ותיכף ומיד נעשה הגילוי ד"אחשורוש" דקדושה, ש"אחרית וראשית שלו", ובאופן ש"מקדש עמו ישראל ע"י חופה וקידושין", ועד לקיום היעוד "ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול מצהלות חתנים גו'", כל ה"חמשה קולות.

(משיחת ג' אלול ה'תשמ"ט)

מהרה ישמע – הקשר עם ענין הנישואין

עפ"ז יש לבאר גם מה שסיום וחזרת הברכות דנישואין הוא בענין הגאולה – "מהרה ה' אלקינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה" – יעוד שנאמר בנבואת הגאולה. ובהקדים:

בשלמא כל שאר הברכות דנישואין – הרי תוכנם קשור עם ענין הנישואין כפשוטו.

ואפילו הברכה ד"מקדש עמו ישראל ע"י חופה וקידושין", דקאי על הנישואין דכנס"י עם הקב"ה – קשורה אף היא עם ענין הנישואין דחתן וכלה כפשוטו, דמכיון שמדתו של הקב"ה

היא "מדה כנגד מדה", לכן, ענין הנישואין למטה פועל גם את הנישואין דכנס"י עם הקב"ה.

אמנם, בנוגע לברכה האחרונה, "מהרה ה' אלקינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים כו'", דקאי על הגאולה העתידה – אינו מובן: מהו הקשר דברכה זו עם ענין הנישואין, עד כדי כך, שבכל שבעת ימי המשתה חותמים ומסיימים את כל הברכות בברכה זו?!

והביאור בזה – ע"פ האמור – מכיון שענין הנישואין הוא גילוי כח הא"ס בעולם, ומכיון שתכלית השלימות דגילוי אלקות בעולם יהי' בגאולה העתידה, לכן מסיימים וחותרים את הברכות דנישואין בברכה "מהרה ה' אלקינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה", ברכה שהיא גם לשון של תפלה ובקשה, וגם לשון של הבטחה, שאכן "מהרה... ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(משיחת ש"פ כ"תצא, י"ד אלול ה'תשמ"ה)

"יפוצו מעינותיך חוצה"

בחיי הנישואין

תוכן ענין הנישואין ברוחניות

– הפצת המעיינות חוצה

ענין הנישואין הוא – גילוי כח הא"ס בעולם, כלומר, למרות שנמצאים ב"עולם" מלשון העלם והסתור, מ"מ, גם בעולם כזה מתגלה כח הא"ס, ועד שהדבר בא לידי ביטוי בפועל ובגלוי – בבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות.

וענינו בעבודה הרוחנית – הפצת המעיינות חוצה, היינו, שגם במקום ה"חוצה" נמשך הגילוי דתורה ומצוות, עד להמשכת ה"מעיינות" עצמם, וזהו תוכן הענין דגילוי כח הא"ס בעולם – שכן, כל ענין של תורה ומצוותי' פועל "יחוד... נצחי לעולם ועד".

ואף שיתוד זה הוא למעלה ("ויתוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד") משא"כ "למטה הוא תחת הזמן כו" – הרי ישנו פס"ד הרמב"ם: "עשה מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה", והרי "תשועה והצלה" אמיתית הוא – הגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהי' גילוי אלקות באופן נצחי גם בעוה"ז הגשמי ממש.

(ש"פ כ"תצא, י"ד אלול ה'תשמ"ה)

אינם זקוקים לקיים הוראה האמורה, אף-על-פי-כן היה זה "דבר ישר" אם היו חושבים על טובתו של יהודי שני, ובשביל יהודי זה היו "מוסרים את נפשם" ללמוד מאמר חסידות, ולדעת אותו גם בעל-פה, ולאחרי-זה לילך בבתי הכנסיות ולחזור המאמר - (כולו או חציו, בהתאם להשיעור "זואס אן אמעריקאנער בעל-הבית" [=מה שבעל הבית אמריקאי] יכול "לסבול" בפעם הראשונה).

ויהי רצון שגם האברכים (נוסף על הבחורים), יטלו חלק בעבודת רבינו הזקן של הפצת תורת החסידות, וזכות הרבים מסייעתם.

(משיחת כ"ד טבת ה'תשי"ב - בלתי מוגה)

הישנם אברכים שאינם רוצים ללכת לחזור דא"ח...?

מה שכתב שישנם אברכים כאלה שאין רוצים ללכת לחזור דא"ח - הנה פליאה ותמי' על תלמידי ישיבת תומכי תמימים העדר רצון בזה, שהוא היפך רצון נשיאנו הקדושים, ומזה מובן שעל ידי העדר רצון זה, מחסר בעניני עצמו יותר מבעניני המושפעים. וצריכים היו להתאסף ביחד ולקבל החלטות טובות בזה שאז בטח יהי' להם קיום.

(ממכתב, ט"ז מר חשוון ה'תשס"ז)

לא רק לתמימים!

ישנם החושבים שתפקיד זה שייך לתלמידי הישיבה בלבד, אבל כאשר יוצאים מהישיבה - "איז מען שוין א פרייער מענטש", ובמילא נעשים (הגוף ונפש הבהמית) בבחינת "בהמות מדבריות" שאין עליהם בעל-הבית!

האמת היא, שגם כאשר יוצאים מהישיבה, נשארים (הגוף ונפש-הבהמית) בבחינת "בהמה", אשר עול הבעל-הבית מוטל עליה, דוגמת "בהמות בייתיות".

וההוכחה לכך: החילוק בין "בהמות בייתיות" ל"בהמות מדבריות" - מצינו במסכת ביצה: "אלו הן בייתיות הלנות בעיד" ("שיוצאות ורועות חוץ לתחום ובאות ולנות בתוך התחום"), מדבריות הלנות באפר" ("שיוצאות בפסח ורועות באפר ונכנסות ברביעה ראשונה").

כלומר: הסימן הקובע את החילוק בין "מדבריות" ובייתיות" הוא מקום לינתן של הבהמות: אם הבהמה לנה במדבר - הרי זה מהווה סימן ששייכת ל"בהמות מדבריות", שאין עליהן בעל-הבית; אבל בהמה כזו שתורת ללון - כשמחשיך היום - בתוך התחום, שייכת ל"בהמות בייתיות",

מכניסים עוד מישהו בעבודה

ההשתתפות בהעבודה שמסר רבינו הזקן לכל המקושרים אליו מוטלת היא לא רק על הבחורים, אלא גם (ואדרבה, אפשר שמוטלת יותר) על האברכים והבעלי-בתים (כולל אלו החושבים שהם בעלי-בתים) - שהרי גם לאחרי החתונה לא יוצאים, ח"ו, מסוג זה (של מקושרי אדמו"ר הזקן), ואדרבא, על ידי החתונה מכניסים עוד מישהו בתוך סוג זה, ולאחרי זה, כאשר נתוסף "דור ישרים יבורך" - מחנכים אותו מלכתחילה באופן זה, עד שלא יידע כלל אודות מציאות אחרת!

(משיחת כ"ד טבת ה'תשי"ב - בלתי מוגה)

שגם האברכים יטלו חלק בחזרת דא"ח

דובר כמה פעמים אודות הצורך בחזרה חסידות בבתי-כנסיות.

והטעם לזה הוא בגלל התועלת שבדבר ובשתיים: (א) עבור הבחורים עצמם, שבכדי לחזור חסידות בע"פ, יצטרכו בדרך ממילא ללמוד חסידות בעצמם (שהרי לא יתכן לחזור ללא לימוד מוקדם...). (ב) עבור הבעלי-בתים הנמצאים בהבתי כנסיות.

והנה, בנוגע לתועלת הראשונה, לימוד החסידות וידיעת החסידות - ישנם אברכים ("יונגעלייט") הנשואים ועל אחת כמה וכמה ("זוער רעדט שוין") הבעלי בתים שכבר "באים בימים" החושבים שאינם זקוקים לתועלת זו, כיון שתורת החסידות היא אצלם "כמונח בקופסא" וצריכים רק "לאוורר" ("דורכלופטערן") את הענינים מזמן לזמן, דבר שאינו כרוך ביגיעה כלל.

אבל לייגע את עצמם ללמוד המאמר בעל פה, ואח"כ לילך לבית-הכנסת ולחזור - אינם חייבים, טוענים הם, כיון שהדבר לא חסר אצלם. ואף שאמרו חז"ל "מתלמידי יותר מכולם" - "מוחלים" הם גם על כך, שכן, הזמן והטרחה שלהם יקרים יותר.

אמנם, צריכים לחשוב גם על תועלת של מתפללי בית-הכנסת, וזהו תפקידם של תמימים, "נרות להאיר", וננוגע לתועלת זו - הרי אדרבא: מה יכול לפעול על בעלי-בתים יותר מזה שרואים שהגיע אליהם "אדם גדול", שרכש לעצמו ידיעה גדולה בחסידות ("ער קען שוין טאקע חסידות"), ואף-על-פי-כן אינו חס על זמנו ו"משפיל" את עצמו לחזור מאמר חסידות בפני כאלה שלמטה ממדרגתו כדי לזכותם - דבר שישאיר רושם חזק ביותר אצל הבעלי-בתים השומעים.

ולפיכך, גם אם צדקו האברכים בטענתם שלתועלת עצמם

העצה להצלחה בעניני הנהגת הבית

עוד זאת צריכה האשה לדעת:

העצה להצלחה בעניני הנהגת הבית, היא, אשר תקבע לעצמה משך זמן בכל יום, כמה רגעים לכל הפחות, להתעניין ולעזור לחברותי בעניני יהדות, וגם בענינים גשמיים – כי, הגשמיות של השני, הרי אצלו רוחניות הוא, עשיית טובה וגמילות חסד ליהודי בגשמיות, עם היותה בנוגע לעניניו הגשמיים, הרי אצלו, רוחניות הוא, כיון שעל ידי זה מקיים מצוות "ואהבת לרעך כמוך", "כלל גדול בתורה", שזהו רוחניות שברוחניות.

ובשכר זה שהאשה מקדישה בכל יום רגע אחד (או יותר מזה) לעשות טובה בגשמיות ועל אחת כמה וכמה ברוחניות, למי שהוא מישראל, איש או אשה – אשר על כל אחד ואחת נאמר "אהבתי אתכם אמר ה'", והבעש"ט מבאר שהוא באופן החביבות של בן יחיד אצל הוריו – הנה בשכר זה ישלם לה הקב"ה את שכרה כמה פעמים ככה, בכל הקשור להנהגת הבית.

גדול כחה של "עקרת הבית" יותר מהבעל

. . הקשר והחיבור של בני ישראל הוא ברגש הלב – "ואהבת לרעך כמוך" – אהבה שבלב, וכשם שאהבת עצמו היא לא מצד השבון שכלי, כי אם מצד זה שכך הוא מרגיש, כן הוא בנוגע לכל אחד ואחת מישראל. ובמילא, כשמדובר אודות הצלת בני ישראל, אין מקום לחשבון על פי שכל, אלא עושים הכל, ואפילו על הספק, כדי לעזור לכל אחד ואחת מישראל. ואז, עוזר הקב"ה שמתבטל הספק, וההשתדלות והעשי' הם בהצלחה – כבסיפור המגילה, שלא זו בלבד שאסתר עצמה נשארה בשלימותה, אלא שהצליחה להציל את כל בני, נוסף לכך שגם אצלה ניתוסף עילוי גם לגבי מעמדה ומצבה הקודם – כמסופר במגילה: "ביום ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר ההמלכה את בית המן וגו'".

וזהי ההוראה שנלמדת מכללות סיפור המגילה בנוגע לימינו אלה, לכל המדינות ולכל הזמנים (גם בעת צרה כו') – עד כמה גדול כחה של "עקרת הבית" עוד יותר מהבעל, כנ"ל בארוכה.

ובזה גופא – הן בנוגע להנהגת ביתה הפרטי, והן בנוגע לעזר וסיוע לבתים יהודיים נוספים, אשר, ענין זה, לא זו בלבד שאינו גורע, אלא אדרבה, עוזר ומסייע בחוזק מעמדה ופעולתה בביתה היא.

ועיקר העיקרים הוא – שכל עניני ביתה יהיו בהצלחה, ותגדל את בני' ובנותי', ביחד עם בעלה, לתורה לחופה ולמעשים טובים.

(משיחת פורים ה'תשי"ז – בלתי מוגה)

שיש עליהן בעל-הבית.

ודוגמתו בנדון-דידן: כיון שרואים שבמצב של חושך – "ווען עס ווערט א ביסעלע טונקעלער" – חוזר הוא בריצה אל הבית וצועק: "ס'טייטש א געוואלד! ס'איז געווארן פינצטער" – הרי זה סימן שיש לו (והוא קשור אל ה) בעל-הבית!

וכיון שבמצב של חושך (לילה) מכיר ומרגיש שיש עליו בעל-הבית – צריך הוא להרגיש את הבעל-הבית שלו גם במצב של אור (יום)! ולא יתכן שבמצב של אור – ירוץ וישתולל ללא בעל-הבית, ו"מי יאמר לו מה תעשה" – כיון שחושב שהוא "כלי הנגמר בטרהרה!"

(משיחת כ"ד טבת ה'תשי"ב – בלתי מוגה)

החזקת עניני היהדות בכלל והפצת המעיינות בפרט אצל נשי ובנות ישראל

בזכות נשים צדקניות – נגאלנו וניגאלו

ועל ידי זה נעשה הענין דאזהפכא גם אצלו – שהענינים שהיו אצלו באופן של חלישות ("זקנים וזקנות"), נעשים בכל התוקף – "עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים".

ויש להוסיף, שבזה מרומזת גם עבודתן של נשי ישראל בדורנו זה – בדוגמת הנשים צדקניות שבאותו דור שבזכותן נגאלו ממצרים – שבסוף זמן הגלות נעשית אצלם ההנהגה ד"ישבו.. זקנים ברחובות ירושלים" בנוגע לעבודתן בהפצת היהדות, שמתוך הנהגה של צניעות בתכלית, מצד שלימות היראה ("ירושלים"), עוסקות גם הן בהפצת היהדות באופן של התיישבות ("ישבו") ובאופן של הרחבה ("רחובות"), ועל ידי זה ממחרים ומזרזים את קיום היעוד "עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים" כפשוטו, כאשר יהיו "עולין לירושלים", ו"להר הבית", ויראו בפועל ובגלוי את מעלת הצמיחה כתוצאה מזה ש"ציון שדה תחרש", ואז יאמרו "אודך ה' כי אנפת בי", כיון ש"ניחמתנו.. ניחמתנו".

(הדרן על מסכת-מכות – משיחות יו"ד שבט ה'תשכ"ה)

חובת נשי ובנות החסידים יחיו לעמוד בשורה ראשונה בכל מפעל של חיזוק הדת והיהדות בכלל, ובפרט בענין טהרת המשפחה. ועליהם לארגן חברות בנות החסידים לחזק כל דרכי החסידים בעניני הדרכה וחינוך כמו שהיו בבתי החסידים מאז ומקדם. (היום יום, כ"א שבט)

כתב יד קודש מהרני נפירסום ראשון

ביאור מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א נתניא סוף פרק מ"ט

מעשה שהי' כך הי':

בליל נר ח' דחנוכה ה'תשכ"ו טרם צאת הרב יוסף הלוי ויינברג לשידור השבועי שלו ברדיו, תכנית: "שיעורים בספר התניא", הוציאו לו ממזכירות הרבי ביאור על סוף פרק מ"ט בתניא - אותו הואיל להעניק לו כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א - בכתב ידו הקדושה.

בפועל, לא מסר הרב ויינברג את דברי הרבי הנ"ל באותו שידור (כנראה משום שהזמן שהוקצב לשיעור הי' קצר).

כשהגיע הרב ויינברג חזרה מהשיעור, שאלוהו ממזכירות הרבי, האם נמסר הביאור הנ"ל על האתר. או אז, הבין הרב ויינברג, שרצון הרבי שילמדו את הביאור הנ"ל, הלך לביתו ותקתק במכונת כתיבה את כל הביאור מתוך כתב ידו הקדושה של הרבי, הלך ל-770 ופה מצא קבוצת תמימים שישבו יחד עם הר"י כהן וחזרו על שיחות הרבי, חילק להם את הדפים שרק לפני דקות אחדות יצאו ממכונת הכתיבה ויהדיו ישבו ולמדו את הביאור הנ"ל. [תודותינו נתנה להרה"ח ר' שמואל שיחי' שפריצ'ר]

פיענוח הכתב יד

תניא ספמ"ט

- אך איך היא כו' והפה הוא... יחי' האדם ומ"מ לא יצא כו' שזהו תכלית כו'.
- (1) תוכן כוונתו בהנ"ל,
 - (2) לכאורה "והפה . . האדם" מיותר.
 - (3) "כי על . . האדם" - מולא מוסיף ביאור בזה משמע דכוונתו כאן בפשטות הכתוב וא"כ מאי השייכות להענין המדובר כאן?
 - (4) מוצא הרוח וגילוי - הפי', ומאי מוסיף על "בבחי" גילוי" הסמך לו?
 - (5) ההכרח לכהנ"ל בנדר"ד בספמ"ט?
 - (6) ובפרט שזהו תכלית ההשתל' - מקומו בפל"ו וכדמסיים "וכנ"ל באריכות" וכאן גם בקיצור, לכאורה, אינו ענין.
- י"ל בדא"פ: עפ"י משנ"ת כאן התוצאות זואהבת גו' שבא בהמשך להענינים שבברכות ק"ש שכאשר ישים המשכיל אלה הדברים כו' תתלהט נפשו כו' לדבקה בו ית' וליכלל באורו כו' - עלי' מלמטלמ"ע - לכאורה, כלות הנפש באהבה כו', ומבאר:
- אך (דלא כקס"ד הנ"ל) איך היא כו' לזה אמר (מחדש חידוש גמור) והיו הדברים . . לבבך (עיון בתורה, ועוד יותר) ודברת בהם (היפך מעלי' מלמטלמ"ע)

דכאשר ישים על לבו ויתלהט וירצה לכלול באורו - יבוא ויוכרח גם לודברת בהם - תנועה הפכית, מלמעל"ט. ולזה מבאר, דאמת כן הוא) ומ"מ לא יצא יד"ח כו' כדי להמשיך כו' (אבל לכאורה עפ"י - ה"ז ענין וחובה בפ"ע, ואין לזה שייכות לאתדבקות שלו רוח ברוח כו' דבזה עבודתו בק"ש וע"י ההכנה דברכות ק"ש. ומתוך דשיק, כי ע"י דברת כו' יעלה) כולן כו' ולכלל ביחודו ואורו (אותם הענינים שפועל בעצמו ע"י העיון), (ועדיין אינו מובן - השייכות דמוכרתת העבודה להעלות הדצ"ח והעולם - לתוכן ברכות ק"ש והתחלת ק"ש (עד הכתוב ד"והיו הדברים) כ"א זהו ציווי ועבודה וענין בפ"ע (ואפילו יחוד הדבור שלו בדבור, אינו עיקר המסקנא דכשיתלהט, ותנועה הפכית וכנ"ל, אף שהיא מעניינה ובאדם עצמו), (לזה מבאר) שזהו תכלית השתל' כו' וזהו תכלית כוונת כו' (שההשתל' כו' להיות כבוד כו' ושהאדם יעבדו ית' - זהו תוכן ומסקנת בר' ק"ש וכו'), (ועדיין אינו מובן השייכות לואהבת, ומתוך) רק (וא"א בלאה"כ) שצריך תחלה כו' למסור לו נפשו ומאדו (תוכן שמע גו' ואהבת גו'). ע"פ הנ"ל מבארים כמה ענינים בתניא: בפ"ה מתחיל בהלכה ופס"ד (ולא סתם ידיעת התורה כסיומו - כשמדבר בנוגע ליחוד סתם ולא "מכל צד וינה"). בפמ"ה ופמ"ו.

מדייק - דבר ה' זו הלכה (ולא שקו"ט לבד), ועוד.

לכאורה צע"ג בתניא (כאן ובפמ"ה, מ"ו) שמפרש נשיקין דהיינו דבור (בד"ת) - והרי כל העילוי דנשיקין - שאינו יכול לבוא בהגבלה דדיבור, ומובן עפמש"נ בלקו"ת שה"ש (א. ד.) דמש"נ על התורה ישקני גו' - דכמו אה"ר דהאב כו' כ"א בבחי' צמצום גדול כו' כך כו'. ועפמשנ"ת שם [ברמו ובביאור יותר בד"ה שה"ש (בס' הנחות הר"פ ז"ל ע"ק מ"ב) יתוס' ביאור אין דעם אויפטו של ודברת בהם, ואיך שאי"ז רק "סיפור" ע"ד הנעשה בחב"ד, וההכרח דהקדמת בכל מאדך ועוד, ואיך שאעפ"כ עיקרו בחב"ד - כי אז נעשה החידוש וההמשכה שהקב"ה יהי' יושב.

והצע"ג - שבכ"מ הבי' דנשיקין דהיינו מהאה"ד של הנושק ומהי השייכות לחב"ד מוחין.

אלא שהענין שהאהבה פנימית מאכט איבער (או מאכט אויף) חב"ד, וכדלמע' ששמו הגדול נמשך כו': ועיין בס' דרושי חנוכה (רע"ג, א): "נשיקה . . הוא יציאת . . מפני' הלב והשכל.

כי צ"ל אתדבקות רוח ברוח, ורוח דלמע' היינו תכ' דלמע' תורה, וע"י העיון (עיון לעיל פ"ה) מתייחדים חב"ד בחב"ד. (והנה לכאורה אפ"ל דכשידבר אח"כ בהא דמעייין מגלה אח"כ היחוד דחב"ד בחב"ד, וזהו פעולת ודברת בהם ותו לא (היפך המבואר פמ"ה ופמ"ו וממש"נ ישקני מנשיקות פיהו, וממהשל באדם דנושא פה לפה ולא - במוח ובפה מספר ע"ד היחוד דחב"ד) ומבאר: והפה (דלמע' ודאדם התחתון) הוא מוצא (כל בלי תוס' ביאור), היינו כפשוטו - מוציא הרוח (החכ' שמעייין) וגילוי (דהעיון ומסקנתו) בבחי' גילוי (עלמא דאתג' ולא רק מסקנא בשכל) והיינו בחי' הדבור (בחי' גילוי) בד"ת (לא רק עיון כ"א מסקנא וגילוי דהעיון), כי על כל מוצא (כפשוטו, כנ"ל כשיצא מן) פי ה' יחי' האדם (כפשוטו כנ"ל שזהו גילוי ומסקנת העיון, ובלמוד התורה עצמה - ה"ז דבר הלכה, ולא העיון ושקו"ט), (אלא שעדיין אינו מובן דבשלמא העיון בתורה מוכרח, כי אחרת אפ"ל אתדבקות ברוח דלמע' - אבל מהו ההכרח

תשורה משמחת נישואין של גבריאל ונחמה דינה אביכור

למחרת הכניס הרב וינברג פתק לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ובו נימק מדוע לא חזר על הביאור ברדיו, וכן סיפר שהדפיס מחדש ולמד ב-770 עם התמימים ששהו במקום את הביאור הנ"ל. כ"ק אד"ש הוסיף בשולי הגיליון בכתב ידו הקדושה: "כיון שנתעכב יוסיף ב' ותידוך במה ש..." וכאן בא המשך לביאור מיום האתמול (פיענוח כתב-יד זה, מופיע יחד עם פיענוח הביאור הראשון)

כ"ה דא חנוכה תשכ"ו כ"ק אדמו"ר שליט"א.

אודיע בזה אשר השידור דתמול הי' חבי שעה, ומסרתי על הפגישה ושבתוך השיחון"ק היו דברי התעוררות וענינים השייכים לתלמידי האונברסיטאות, ההתעוררות שכאשר ניתן לפתח הזדמנות ליום וכו' ללמוד תורה ולקיים מצוות בהידור אין לחשוב וכו' כי הלימוד מנט דפך השמן שכאשר הולכים קורן הזה נוחנים מלמע' האפשרות ובדרך הסבע כי השמן וכו' כפי הביאורים שנאמרו בזה. ורש"י סקירה היסטורית וכן איך שהענין הוא עפ"י קבלה ותמידות שפספספת ענינים מחכמה דקדושה וכו' בחכמת יון שממנה שואבים החכמות גם כהיום, ולכן יש ענינים שע"פי התורה מתחשבים עמהם וכו' ובט ענין אחדות וכו' אמנם יצאו אל הפירוד וכו' אבל לפני ביאת המשיח הנה משנת ח"ר. כפי המובא בזהר (ודרך אגב גם הענינים המוזכרים כו') שיטתם מובילה מהפירוד אל האחדות אבל עדיין וכו' עד שיחבלה אחדות האמיתית שגם שמו הכולל כל עניני העולם הוא אחד, וכמו בהאמונות טפילות אומר הרמב"ם שגם אלו אשר הם עבודה זרה ממש וכו' מכשירים את הדרך וכו' כן בענין החכמות, הניצחון דחכמה דקדושה על חכמה יון שהיתה בנט דחנוכה ב"ב האופנים ברוחניות בענין האור אשר מזה מדברת תורה שהיא אור וכו' והניצחון במלחמה בעולם שמה נדבר בחפלה אשר ענינא איניו למטה שהעניני עולם דרפואה וברכה השנים יהיו שמונה עשרה דיב, הקושיות בנוסח דועל הנמים התירוף המובא בשם החת"ס והקושי" ע"ז הביאור דענין הכרות הם לכבוד ולשמחה ולכן היו בחצרות לשון רבים, גרות חנוכה קיימים לעולם שגם בכל השנה מתוך הרחבה ושמחה להודות ולהלל לשמן הגדול.

מאחר שלא הי' לי ללימוד התניא רק על בערך ז' רבעים ועל פי הסדר הלא לא הי' לנו זמן מיוחד על חוכן משיחון"ק, לכן חשבתי בחלה אשר בתור הוספה להתניא אמסור נקודה מהשיחון"ק ובזה להשלים את הזמן, אבל כאשר הואיל כ"ק שליט"א להוציא את המשך ההעסק עם הביאור שהואיל כ"ק שליט"א לזכותינו בו, ומאחר שלא הי' בכדי שיעשה לענין בו ולהעתיקו וכו', רק מסרתי אשר כ"ק שליט"א הואיל לזכותינו בביאור בפלא בהמשך הענין הבא ואשר אמסור בל"ג ובע"ה במושק הבעל"ם והחלטתי מיד לקחת עוד ט"ו רבעים (באם רק יהי' האפשרות ע"ז) ולמסור חוכן מהשיחון"ק.

ובהיות שכפי שמסר לי מפ בנימין שי' קליין כ"ק שליט"א הואיל לכתוב הביאור המול ערב, הנה בכדי שיומסר עכ"פ באופן שחיי ברבים עוד באותו ערב, הנה בכואי מחמת השידור נכנסתי ל770 ולפני הרה"ח הר"י שי' החוזר ועוד קבוצת תלמידים יותר ממנין בלי ע"ה שעוד היו עם בגמרם החזרה מסרתי מהביאור, ושאעתיקו ואמסור להם לעיין בו.

כ"ו שנת תשכ"ו
יוסף די' ויהו' קאם
לפניו בתי שני
(א) (ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כא) (כב) (כג) (כד) (כה) (כו) (כז) (כח) (כט) (ל)
וקרי ב' בענין הוי"ו-שני
ואין ע"פגמתי לקח' שיש' אר' דג'ג'ן
ע' המורה יג'ו' א'ג'ט'ו יג'ר' פ'ה'ר' ט'
ש' דג'ה' (א) (ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כא) (כב) (כג) (כד) (כה) (כו) (כז) (כח) (כט) (ל)
וע' א'ג'ר' א'ר' ק'ר'ג' וק'ר'ג' י'ר' ג'ה'
ש'כ'ס' (ד'ס' ק'מ'ו'ר' ה'ק'ר'ג' (א) (ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כא) (כב) (כג) (כד) (כה) (כו) (כז) (כח) (כט) (ל)
ה' א'ן ד'ע'ק' א'ו'י'ו'י' א'ר' ו'ר'ד'ת' ק'ר'
ו'א'ר' ג'א'י'ס' ר'ן ג'ה' ס'ו'ר' ע'ד' ה'ן ע'י'
ד'מ'ק'ד' ו'ה'ק'ר'מ' ב'ר'פ'ע'ת' א'ר' ו'ר'ב'ן
ו'צ'ו'ר'
ו'ה'ן א'ר'ע'ר'ג' ו'ג'ר'ו' ג'ה'כ' ב' א'ר'ו'ה'ת'מ'ס'ר'
ו'ה'ן א'ר'ע'ר'ג' ו'ג'ר'ו' ג'ה'כ' ב' א'ר'ו'ה'ת'מ'ס'ר'
ו'ה'ן א'ר'ע'ר'ג' ו'ג'ר'ו' ג'ה'כ' ב' א'ר'ו'ה'ת'מ'ס'ר'

העולם ומלואו נעיני הרני

לקט הוראות למעשה ממושגים ומונחים בעולם ומלואו
מלוקט מתורת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מסודר לפי סדר הא-ב

בכל דבר הוראה

ידוע פתגם הבעל שם טוב שבכל דבר שאיש הישראלי רואה או שומע - יש בזה הוראה בשבילו בעבודת השם-יתברך. ובאמת בהתבוננות גם קלה מובן, שזהו חלק ממצות האמונה שאין דבר במקרה, ובצירוף הודעת המשנה אני נבראתי לשמש את קוני.

(ממכתב סיון תשי"ז לקו"ש כג עמ' 512)

בטח ראה בשיתות על דבר תורת החסידות, אשר מכל דבר ומאורע יש ללמוד הוראה בעבודת האדם לקונו... ובאמת מוכרח הדבר על פי האמונה הישרה, אלא שתורת החסידות הדגישה, והגע בעצמך: האדם מאמין, אשר:

א. האלוקים הוא המהווה והמנהיג היחידי של כל הבריאה.

ב. האלקים הוא תכלית הטוב ומושלל מכל חסרון.

ג. פשוט, אשר פעולה בלי כונה חסרון דעת הוא בפועל, ואם כן חס ושלום לייחסה למעלה.

ד. פשוט, אשר אין לחלק בזה בין הפעולה גופא מקרי הפעולה, היינו זמנה, מקומה.

יוצא מכל זה, אשר אדם בעל בחירה הרואה שומע או נודע לו על דבר איות ענין - כוונה בנוגע אליו בפרט ישנה בזה. והי' אם ינצל הענין באופן שיתעלה על ידי זה, היינו שיתקרב אל מנהיג העולם... אזי כיון לכוונה העליונה ובאם לאו - הרי, לא זה בלבד שמאבד מה שנותן לו, אלא שעוד גותן מגרעות בסדרי הבריאה, כי הביא ענין לבטלה בבריאה.

(ממכתב תמוז תש"ט - אג"ק ג' עמ' קמד)

אטום (א)

בדורות האחרונים גילו חכמי הטבע שכל חומר שהעולם, אפילו הקטן - מורכב מריבוי עצום של חלקיקים זעירים ביותר, מסובבים ומקיפים על הנקודה מרכזית, ובאופן כזה פועלים יחדיו בסדר מופתי והרמוני מושלמת. וכמה פרטים בדבר:

א. צירוף ריבוי החלקים ופעולתם בסדר מופתי - מכריח שיש מי שצירף וסידר אותם.

ב. הריבוי העצום הקיים בכל דבר הכי קטן - מבטא ומגלה את הכוח האלוקי המהווה דבר זה, אשר, ביחד עם היותו אחדות הפשוטה, יש בו ריבוי עצום עד אין סוף.

ג. ענין הכי נפלא: סיבוב החלקיקים מסביב לנקודות המרכז שבכל אטום, דומה לסיבוב כוכב וגלגל מסביב לנקודת המרכז שלו (ראה רמב"ם הלכות קידוש החודש פי"א הי"ג), עד לסיבוב כל הכוכבים והגלגלים מסביב למרכז כולם - הארץ. כלומר: החוק שקבע הקב"ה על דבר סיבוב חלקים מסביב לנקודת המרכז - הוא בהיותו אופן ממש בכל הבריאה כולה! וכאן מתגלה הענין של "השוה ומשוה קטן וגדול" - השוואת החומר הכי קטן ונמוך שבארץ עם הכוכבים והגלגלים. ועל דרך מה שכתב הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ב ה"ט): "כל הנמצאים. מצורה ראשונה עד יתוש קטן שיהי' בטבור הארץ, הכל מכה אמיתות המצאו נמצאו" כלומר - בשווה ממש.

(משיחת ש"פ בהר תשמ"ו - בלתי מוגה)

אטום (ב)

המדענים גילו שהחלק הקטן ביותר שקיים בחומר העולם, האטום (מורה נבוכים ח"א (פע"ג. מפענח מפ"ב): "עצם הפרדי"), מורכב מריבוי תלקיקים המסובבים ופועלים זה על זה, והאטום אינו מושלם רק כאשר הרכבתם של חלקיקים

אינו אלא שכיר של בעל הבית). וכאשר בני ישראל מתנהגים על פי התורה גם בזמן הגלות, ועומדים בתוקף על עניני יהדות, הרי הם משפיעים גם על אומות העולם, ועד למלכות המדינה ("רב החובל"), שגם הם יכירו בבורא העולם ומנהיגו. (משיחת אחרון של פסח תשמ"ג - בלתי מוגה)

בחינות

במענה למכתבן... בקשר עם הבחינות... אם יש בחינה באיזה ענין, הרי לכל לראש צריך להתבונן ולעשות בחינה עצמית בעניני קדושה, היינו בהנהגה בתורה ומצות, כי באלה כל אדם נבחן בכל יום. ובלשון רבינו הזקן בעל התניא: "והנה ה' ניצב עליו ומלא כל הארץ כבודו ומביט עליו ובוחן כליות ולב אם עובדו כראוי" (ריש פרק מ"א עין שם).

(ממכתב סיון תשכ"ו - לקו"ש כב עמ' 415)

בחירות

כאשר יהודי שומע שמתקיימים בחירות בעולם - עליו להזכר על כך שתפקידו לבחור בקב"ה למלך, תפקיד שמתחדש בכל יום ויום. וכדברי המדרש (איכ"ר ג, כב): "משל למלך שנכנס למדינה והיו עמו דוכסין ואיפריכין ואיסטרטילוטין (מיני מושלים הם, מ"כ), והיו גדולי המדינה יושבים באמצע המדינה, חד אמר אנא נסיב דוכסין לגבי... איפרכין לגבי... איסטרטילוטין לגבי, ה' פקח אחד לשם, אמר: אנא נסיב למלכא כו".

(משיחת כ' חשון תשל"ה - בלתי מוגה)

בית הסוהר (א)

נפלא הדבר בתורת המשפטים והעונשין של תורתנו הקדושה יש חילוק עיקרי לגבי ספרי המשפטים של שאר העמים, והוא שבתורתנו אין לגמרי עונש בית האסורים (זה שהיו מכניסין לכיפה - סנהדרין ט, ה - לא ה' בזה דין עונש של מאסר, וכמבואר במשנה שם). ובזה גם כן רואים בעליל השקפת התורה על גודל ערך המעשה בפועל ויוקר החיים, וכמאמר הכתוב ימים יוצרו ולא אחד בהם, אשר כל רגעי חיי האדם ספורים הם, וכיוון אשר עונש על פי תורה אין זה ענין של נקמה אלא של תיקון, הרי אין מקום לשלול מן האדם אפשרויות המעשה אפילו בשביל תיקון הרבים, שזהו ענין בית האסורים, פרט למי שאינו ראוי למלא תפקידו כלל שעונשו

אלו היא בסדר מסודר. וגוף האדם רואה במוחש שמילוי החלקיקים שמהם מורכב גופו, מורכבים ופועלים בסדר נפלא - הרי גם כאשר נתקל בפרטים מסוימים שאינו מבין מהי התכלית והמטרה שלהם, מבין הוא שבודאי גם פרטים אלו הם בסדר מופתי, אלא שהוא אינו מבין זאת.

הלימוד המתבקש מכך הוא: קיימים פרטים רבים בחיי האדם שאינם מובנים לו. לדוגמא: כיצד קושרים שנות הילדות, שבהם עוסק האדם בעניני ילדות, לתכלית חייו? מהו הקשר שבין כל מאורעות חייו לבין מטרת בריאתו? מדוע עסוק הוא במשך שעות רבות בעניני אכילה ושת' וכיצא בהם, דברים שאין בהם תכלית ומטרה מצד עצמם? אמנם, בהכרח לומר שהכל מונחל בסדר מופתי, כדי להביא למטרה ותכלית הרצוי: ואם אין הדבר מובן לו, הרי החסרון הוא בו, ובלשון חז"ל (ירושלמי פאה פ"א): "אם ריק הוא - מכם".

(משיחת פורים ה'תשד"מ - בלתי מוגה)

אמנות

אלו שחננם השם-יתברך באמנות, אם זה פיסול או ציור וכדומה, זוכים להפוך את הדומם, כגון מכחול צבע ובר, או עץ ואבן וכו', לציור חי. במובן יותר עמוק - זהו האפשרות להפוך את הגשם לרוח, אפילו כשהיצירה היא של מראה נטול חיים. ועל אחת כמה וכמה שזה כך כאשר מנצלים את תחום האמנות כדי לקדם רעיונות המבטאים עניני תורה ומצוות, דבר שמרים את הכשרון האומנותי לדרגה הגבוה ביותר.

(תרגום ממכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א - רעיון השבוע עמ' 111)

אניה

מעשה ביהודי עשיר שבילה את החופשה שלו על גבי היכטה הפרטית שלו. בהגיע זמן התפילה, שאל אצל רב החובל, שהי' אינו יהודי, היכן הוא צד מזרח, בהסבירו לו התרשם מאד מהדברים, ואמר: אם אדם כמותך, בעל עסק מוצלח, מוצא לנכון להתקשר לקדוש ברוך הוא שלש פעמים ביום - אתחיל גם אני לחשוב אודות הקב"ה!...

והנה, סיפור זה מסמל את מצבם של בני ישראל היא על ידי מלכות המדינה. אמנם, הבעל הבית האמיתי של העולם הוא "יהודי עשיר", בני ישראל שהם עשירים בתורה (ראה נדרים מא, א: אין עשיר אלא בדעת), שהרי העולם נברא בשביל התורה ובשביל ישראל (רש"י ר"פ בראשית). ומלכות המדינה אינה אלא "שכיר" של בני ישראל (כשם שרב החובל

E PLURIBUS UNUM. שפירושו: אחד מני רבים, היינו לעשות מרבים אחד.

א. ואכן - תכלית הריבוי היא לעשות ממנו אחדות. הריבוי הקיים בבני ישראל אינו צריך להיות סיבה לפירוד ח"ו, אדרבה: כל יהודי משלים את חברו, וכך מתחברים כולם לקומה אחת שלימה.

ב. מהריבוי הקיים במין האנושי, יש לעשות אחדות, על ידי הדגשת המכנה המשותף לכל באי עולם - כולם נבראו על ידי בורא אחד לשם מטרה אחת, קיום שבת מצות בני נח "מפני שמצווה הקב"ה" (רמב"ם הלכות מלכים ספ"ח), ה' אחד. (משיחת כ' אב תשמ"ב, י' שבט תשמ"ג - בלתי מוגה)

דולר (ב)

בשטרות ומטבעות הכסף של ארצות הברית כתובים שני העקרונות של אמונה ובטחון בהשם ולעשות מרבים אחד. מדוע כתובים הם על גבי כסף המדינה דוקא? שכן: א. לפעמים עלול אדם לעשות "אליל" מכסף וזהב, "עגל הזהב", וכן הכסף גורם בדרך כלל לתחרות ופירוד בין אדם לחברו. לכן מדגישים וכותבים על הכסף עצמו - (א) שמאמינים ובוטחים בקב"ה, לא בכסף, (ב) שהמטרה היא אחדות, לא פירוד.

ב. עקרונות אלו פותחים את השער לבידור העולם. לכן נכתבו על גבי כסף, הקשור למצות הצדקה, שעל ידה מתבצע עיקר הבידור של הנפש הבהמית. וכמבואר בתניא (פל"ז) שבנתינת צדקה "כל נפשו החיונית עולה לה", מכיון ש"כל כוח נפשו החיונית מלבוש בעשיית מלאכתו... שנשתכר ובמעוֹת".

(משיחת ליל ה' דחג הסוכות תשמ"מ, ו' תשרי תשמ"ה - בלתי מוגה)

חללית (א)

לאחרונה מרעישים אודות ההישג הגדול של המדע, שהצליחו בשיגור חללית עם אנשים מסביב לירח. ולאחר מכן חזרו בשלום ארצה. והרי הוראה כללית. בעבודת ה' שניתן להסיק ממאורע זה.

ישנם השואלים: הייתכן שמי שאוכל כזית בשר טריפה חייב ל"ט מלקות, והרי זהו ענין אישי שלו, בינו לבין עצמו, ואיך מתערבים בחייו הפרטיים, בניגוד לעקרון החופש והדמוקרטי?

מיתה. ולומדים מזה שלוש נקודות עיקריות. א. כנ"ל, גודל ערך כל רגע ורגע מחיי האדם. ב. גודל ערך היחידה. ג. אף על פי שחטא אדם הוא, ותפקיד מיוחד עליו בשליחותו של בורא עולם.

(אג"ק ט' עמ' קצד. וראה שיחת ש"פ קרח תשמ"ה)

בית הסהר (ב)

במדינות הנאורות חל שינוי לטובה בכללות המושג דבית הסהר. הוא, תכליתו ומטרתו אינה לשם צער ועינוי גרידא, כי אם לשם תועלת, במנצלים את תקופת המאסר כדי להחזיר את האסיר למוטב, כך שבצאתו מבית הסהר יוכל לפתוח דף חדש בחייו. משום כך מאפשרים לאסיר להתנהג בהתאם לדתו, וכן נותנים לו חופשה מפעם לפעם, ולא עוד אלא שכאשר רואים את התנהגותו הטובה והשתדלותו לחזור למוטה - משחררים אותו לפני שסיים לרצות את תקופת המאסר שנגזר עליו.

הלקח המתבקש מכך בעבודת הבורא: הגלות נמשלה לבית הסהר, שכן אין אפשרות לקיים את המצוות התלויות בבית המקדש, והרי זה בדוגמת אדם הכלוא בבית הסהר, שאינו בן חורין לעשות מה שלבו חפץ. אמנם כוונת הגלות היא צורך עלי, ולכן יש לנצל את תקופת השחות בגלות כדי להמשיך ולגלות אלוקות גם במקום ומצב הגלות. ועל ידי זה באים לעלי גדולה שאינה בערך כלל עלי שיכולה להיות רק לאחר הקדמת הירידה דגלות.

(משיחת ש"פ נשא תשמ"ה - בלתי מוגה)

גנב

כל המידות אף המידות הלא טובות, או גם רעות על פי תוארם ושמותיהם, אפשר להשתמש בהם לעבודת ה' על-פי התורה, וכמו שהרה"צ ר' משולם זוסיא זצ"ל מהאניפולא למד כמה דרכים בדרכי העבודה מגנב: א. הצנע לכת. ב. מעמיד עצמו בסכנה. ג. דבר היותר קטן חשוב כדבר גדול ד. עמל בטרחה גדולה. ה. זריזות. ו. בוטח ומקווה. ז. אם לא הצליח בפעם הראשונה חוזר הרבה פעמים.

(היום יום' ג' אייר)

דולר (א)

בארצות הברית כתובות על גבי שטרות הכסף התיבות

מציאותו, ואור וכח נסתר זה דוחה האפילה ומסובביו נודעה מציאותו, ואור וכח נסתר זה דוחה האפילה ומגי' חשכת הלילה. והוא בגשמיות כעין הנ"ל ברוחניות, שהנסתר שבתורה, רזי דרזין, המתגלה על ידי החסידות ואורח חיי חסידות, דוחה אפלת החומר ומאיר הושך הגשם...

(אג"ק ח' עמ' ח"א)

טיסה

האדם מטבעו נמצא על הארץ, אבל ביחד עם זה ניתנה לו שכל ואפשרויות לנצל כוחות שונים בטבע שעל ידם השכיל להגביל את עצמו מעל הארץ ולטוס באויר. ומובן שעל האדם לנצל יכולת זו לבנין ולטוב ולענינים טובים ומועילים... כמו לנסוע במהירות ולהתאחד עם אנשים נמצאים בכל קצוי תבל... זריעה המונית של שטחים גדולים... להוריד גשמים על ידי פעולה בענינים, ועוד. במילים אחרות: ניתנו לאדם כוחות ואפשרויות להתגבר על ההגבלות הטבעיות שלו.

ואם בענינים גשמיים כך, בענינים רוחניים על אחת כמה וכמה. על פי שמצד הטבע, מצד הגוף, האדם מוגבל וקשור לענינים ארציים, אבל ביחד עם זה ניתנה לו אפשרות להתרומם מעל ההגבלות הטבעיות וגם לנצל הכוחות הטבעיים שלו להבקיע לו דרך מעבר להגבלות, על ידי הגברת הנפש על הגוף והצורה על החומר והרוח על הגשם, בחייו הפרטיים ובחיי החברה, למהר להרבות הצדק והיושר וכו' ובנוגע לאחינו בני ישראל גוי קדוש - להפיץ בזריות ערכי התורה, לימוד התורה וקיום מצותי' בחיי היום יום.

(ממכתב שבט תשמ"ב - לקו"ש י"ט עמ' 504)

טנק

טנק אינו נעצר על ידי תל או חריץ, הוא מפיל גם מתיצה של ברזל, נעשה לכיבוש, לא רק הגנה, מגיע גם למקום רחוק, ענינים של שייכים ליהדות, בדרך לא סלולה, שרק טנק מסוגל לנוע בו. תל - גאווה: חריץ - שפלות דלעומת זה,

אינני מסוגל לפעול למען תורה ומצוות. טנק - טהרות נזיקין קדשים. טהרות יש לטהר מכל פני' אישית, שאז נפתח לב השומע. נזיקין - דבריו פועלים על המקבל סור מרע, הוצאת הכלוך מהארמון. קדשים - עשה טוב, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

(משיחת י"ב תמוז, ש"פ בלק תשל"ד - על פי רשימת בלבד)

אך אתה אמור להם: היוצא בחללית מקבל על עצמו לוותר על כל רצונותיו ולעשות ככל אשר יצווה, עד לפרטים קטנים ביותר, כגון זמני האכילה והשינה, סוג הנעל שעליו ללבוש, וכו' וכו'. וכן יודע שכל פעולה על דעת עצמו עלולה לסכן את חייו ועלולה לחבל בביצוע המטרה שלמענה נשלחו, ועלולה להפסיד סכום של ביליון דולר. וכל זאת למרות העבודה שאין הוא מבין מדוע אסור לו לעשות זאת ואיזה היזק יצא מזה, וכן למרות שהוא טוען שהרי הוא המיעוט, רק אדם אחד, ומה רע בכך ששאר אנשי הצוות יתנהגו כחוק, ואילו הוא יעשה ככל העולה על רוחו...

ובנידון דידן: כל פעולה של יהודי, ולא הפעולה ה"פעוטה" ביותר, משפיעה לא רק על עצמו אלא אף על משפחתו, על עירו, ועל כל העולם כולו.

(משיחת ש"פ ויגש תשכ"ט - בלתי מוגה)

חללית (ב)

אחד הקשיים בשיגור חללית הוא בעית החיידקים (בקטריות). כאשר אדם נמצא עלי אדמות לא צפוי לו סכנה מחיידקים אלו, שכן גופו מחוסן ומסוגל להתמודד עמהם, אבל כשנכנס לחלל הם עלולים להזיק לו. אף אנו נאמר: העולם והאדם ניתנים לשינויים מתמידים, כמאמר רז"ל (סוטה מט, א) "אין לך יום שאין קללתו מרובה משל חבירו". ולכן, כשם שמתוסף בצד ההפכי, כן חייבים להוסיף בצד הקדושה, שכן אין לדעת אם דרגתו בהווה מספיק חזקה כדי להתגבר על המצב החדש שנתהווה בלעומת זה. מובן אם כן שדרושה התעלות תמידית, מחיל אל חיל, בבחינת "מעלין בקודש" (ברכות כח, א).

(משיחת ש"פ ויגש תשכ"ט - בלתי מוגה)

חשמל

בנועם קבלתי הידיעה אשר הארת החשמל בכפר חב"ד נסתדרה בפועל, וכבר התוועדו לאורו ביום הבהיר י"ט כסלו... אורו של רבינו הזקן שניאור הרי מיום גאולתו י"ט כסלו התחיל להתפשט בלי הפרעות ועיכובים, ובאופן אשר יגיע גם לאנשים פשוטים, אשר זוהי כללות הנקודה דתורת החסידות - להמשיך ולקשר עומק רום עם עומק תחת.

ועל דרך הצחות, הנה כוח החשמל הוא מהכוחות הנסתרים שבטבע, כי כוח זה עצמו אינו בגדר השגה באחד מחמשת החושים, ורק על ידי פעולותיו ומסובביו נודעה

את מדת הנצחון בקבוצות היריבות), שהיא מגיעה בעצם הנפש, וכך מתגלים כוחות נעלמים לנצח את המנגד. ושני תנאים ישנם "הכנסת הכדור". א. ניתן להתשמש אך ורק ברגל (המוח אמנם מנהיג את הרגל. אבל עיקר הפעולה היא עם הרגל), מתאים לעקרון של "המעשה הוא העיקר" (אבות פ"א מי"ז). ב. הדבר האפשרי רק על ידי ריצה, שכן באמצעות הליכה איטית לא יוכלו לנצח את המנגד.

(משיחת ש"פ שמיני תש"מ - בלתי מוגה)

כימיה

קושיא ששואלים אומות העולם וגם אחדים מבני ישראל, והוא: כיון שאתם המעט מכל העמים, מה התקוה להשפיע לתקן עולם במלכות ה', ואפילו לא להסתפק בהנהגה דדתייהם שונות מכל עם - בפני עצמם, ובמקצוע שלו בכימי, מענה על האמור - שעל כל צעד ושעל רואים אק שכמות קטנה ביותר - לפעמים פועלת להיפך מהלך הענינים שסביבה, מהלך של כמות הכי גדולה. ולא עוד - אפילו באופן שאין היא משנה כלל ענינה, וכענין הקטליזטור.

(ממכתב סיון תשכ"א לקו"ש יח עמ' 443)

מחשב (א)

בשנים האחרונות נתחדשה מכונה, מחשב, שמכניסים בה ידע רב, ואז ניתן לברר שאלה וספק ולקבל, ברגע כמימרא, תשובה ברורה ונכונה שאין לפקפק בה.

מכאן מספר לקחים בעבודת האדם: א. יהודי עלול לשאול - מדוע עלי לקבל את התורה תוך הקדמת נעשה לנשמע? האין זה עדיף להכיר את אמיתיות התורה באמצעות מחקר שכלי? אומרים לו: התורה ומצוותי' נתאמתו כבר על ידי שלושים דורות של יהודים, וראויים הם לסמוך עליהם: ומי שמתעקש לחקור אמת זו בעצמו דומה למי שאומרים שבמקום להסתמך על המחשב יעסוק בעצמו בבירור השאלה? והרי מובן שיש כאן חסרון, שהוא מבזבז זמן יקר, שכן גדולים וחכמים ממנו כבר קדמוהו בבירור השאלה.

ב. ישנם השואלים: הרי ממתן תורה ועד דורינו נתחדשו הרבה תגליות מדעיות, אם כן מנין לנו שהתורה לא השתנתה, והיא עדיין במלוא תוקפה כיום נתינתה? גם על זה יש מענה במחשב: למחשב מכניסים מסקנות בשטח אחד, אבל ניתן להשתמש במסקנות אלו במספר שטחים אחרים. והוא הדין לתורה, שהוכנסו לתוכה המסקנות, היינו הכללים, ולאחר מכן

כביסת בגדים

לפני שלובשים בגד, הוא נקי לגמרי ומגוהץ ומונח במקום המתאים. אבל כשלובשים אותו זמן מה, הוא נהי' מקומט, מאובק או מוכתם. למרות זאת אין זורקים אותו, אלא מוסרים אותו למכבסה או לניקוי, שם מכניסים אותו לכלי או למכונה בעלת טמפרטורה חמה המכילה מים חמים וחומרים כימיים שונים או סבון, וכך מוציאים את האבק והכתמים. לאחר מכן משהים אותו באמצעות שימת משא או לחץ, ואז ניתן ללבוש שוב.

הוא הדין לנשמה יהודית. כשהקב"ה נותן אותה... היא נקיה, מגוהצת ומתאימה לכל אחד... אבל עם הזמן היא נהיית מקומטת (מכיון שמנצלים אותה גם בעניני העולם) ואולי גם מאובקת וכשמהסרים מצוה ח"ו) או מוכתמת (כשעוברים עבירה ח"ו). למרות זאת מלמדת התורה שאין לאבד את התקוה ח"ו לניקוי הנשמה והתאמתה לחיים אנושיים ויהודיים.

אלא שלכך צריכים: טמפרטורה חמה - עסק התורה והמצוות מתוך חמימות, התלהבות וחיות. מים חמים - החמימות צריכה להיות לחה, היינו לחות ודבקות לכל דבר שבקדושה. זו נפעלת באמצעות תפילה לבבית, עלי' נאמר: שפכי כמים לבך, ולימוד לבבי, כנאמר: הוי כל צמא לכו למים, אין מים אלא תורה. חומרים שונים - צדקה, כשרות, ומצוות אחרות. כך נהיית הנשמה נקי' משא כבד, הנה לא זו בלבד שאין הוא הורס את הדבר, אלא הוא מגהץ אותו, כל דבר במקומו ובצורתו המתאימה.

כדור רגל

במשחק כדור רגל משחקים שתי קבוצות בכדור, כאשר כל אחת משתדלת להכניס את הכדור באמצעות הרגל בלבד - בשער של הקבוצה השני' ולמנוע הכנסת הכדור לשער שלה.

והענין בעבודת השם: הכדור מסמל את העולם, שהוא עגול ככדור (ראה תוספות ע"ד מא; א. זוהר ח"ג, א). "כדור" זה ניתן לכל יהודי, כמאמר (סנהדרין לז, א) "בשבילי נברא העולם", כדי שיכניסו ל"שער המלך", מלכו של עולם. וכדי שעבודה זו תהי', מתוך יגיעה, לא בבחינת "נהמא דכיסופא", ישנו צד כנגד, שמנסה למנוע "הכנסת הכדור" בשער המלך ומשתדל להכניסו בשער השני, ב"פתחה של גיהנם" (שהוא בירושלים (עירובין יט, א), היינו סמוך ל"שער" דקדושה). אך, המנגד מעורר ביהודי את מדת הנצחון (כשם שהמשחק מעורר

בפועל של אמצעי זה. כך יופסק הנזק הנגרם לנוער הנבון שלנו, ואף ליהודים שאינם צעירים, הנמשכים לתוך כתות אליליות כתוצאה מחיפוש תרופה ללחץ ומתיחות.

(משיחת י"ג תמוז תשל"ט - בלתי מוגה)

מכונה

בכל מכונה ישנם בדרך כלל חלקים שנראים לעין הרואה כמיותרים. אולם משהו יחליט שבורג זה מיותר ויוציא אותו מובן מאליו שבכך יפגע בכללות פעולת המכונה. ואכן, המהנדס שיתכנן את המכונה יודע את תפקידו של כל בורג ובורג וכיצד הוא נחוץ לפעולת המכונה. הלקח המתבקש מכך בעבודת האדם הוא: כל פרט ופרט של כל מצוה נוגע וחשוב לכללות ההתקשרות עם הקב"ה הנעשה באמצעות קיום מצוה זו, משום כך הזהירה התורה (ואתחנן ד, ב) "לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם היום ולא תגרעו ממנו" (כגון חמש פרשיות בתפילין, רש"י), שכן כל פרט ופרט מדויק להפליא, ואף שדבר זה נשגב מבינתו, גלוי וידוע הוא לפני ה"מהנדס", נותן התורה ומצוה המצות יתברך.

(משיחת אחרון של פסח תשי"ד - בלתי מוגה)

מכונית

הענין של אוטו הוא, שיש בו החומרים והכוח שעל ידם הוא מתנענע ונוסע ממקום למקום אבל הדחיפה הראשונה באה על ידי ניצוץ, ודחיפה זו היא התחלת התנועה של האוטו לאחר מכן, אבל לא טוב שיצטרפו לתת ניצוץ התחלתי זה לפעמים תדירות... כן הוא אצל האדם בכלל ואצל היהודי בפרט: תכליתו של יהודי היא לעבוד את השם יתברך, ולעבוד עם הכוחות שהשם יתברך נתן לנפש האלוקית שלו וגם עם הנפש הבהמית, אזי בראשית עבודתו, או מזמן לזמן, מקבל האדם ניצוץ שמתחיל את כל הפרוצדורה, אבל לא טוב כאשר נזקקים לניצוץ זה יותר מדאי, וברור שאין להרשות מצב כזה, אלא יש להישמע לניצוץ - רמז - הראשון, ולעבוד את ה' יתברך עם הכוחות שנתן הקב"ה בתוך האדם.

(ממכתב חשון תשי"ג - אג"ק ז' עמ' מו. תרגום מאידיש)

מסחר

הנני בזה לאשר את קבלת ספרו הנודע... העולם של פיננסים ועסקים אינו תחום התעניינותי העיקרי, כמובן. אך בכל זאת, הרי קיימים מספר עקרונות ושיטות שהם

ניתן להשתמש בכללים אלו בכל השטחים, לרבות הענינים שנתחדשו לאחרונה על ידי חכמי המדע.

(משיחת ש"פ שלח תשל"ה - בלתי מוגה)

מחשב (ב)

נתקבל ותשואות חן ואזכיר על הציון. ואין הזמן גרמא לקרות אפילו - אבל הנתניה כבר בשלמותה ובכל הפרטים כפסק דין תורת האמת. להקל על ההבנה גם לכאלו וכו' - הראו דוקא בזמנינו דוגמה בולטת ושעל פי עושים בפועל ואפילו בענינים הכי עיקריים והכי גדולים שאפילו בדומם ביכולת בן אדם לפעול בהנ"ל: תיכף שמכניסים לקומפיוטר (=מחשב) מספר פרטים עיקריים - ברגע כמימרא יודעים כל המסקנות ופסק דין לפועל ממש. וכשמוסרים - מזכירים כהנ"ל על הציון (דכ"ק מו"ח אדמו"ר) הרי זה כפשוטו ביתר שאת ועד לאין ערוך ממסירה לדומם הנ"ל, להבדיל באין ערוך. (מענה לדו"ח מכינוס השלוחים בדרום אמריקה, חשון תשמ"ז - לקו"ש כה עמ' 502)

מדיטציה טרנסצנדנטלית

שיטת המדיצי' הקרוי' "מדיטצ'י" טרנסצנדנטלית" MADITATION TRANSCENDENTAL או בשם המקוצר "טי עם", כפי שהיא נהוגה בארצות הברית - לרבות ארצות הברית - יש בה משום אביזרייהו של עבודה זרה, ובכמה דברים - עבודה זרה ממש (סממנים טקסיים מסויימים יש בהם משום עבודה זרה, וכן קיימים בה ערכים ורעיונות, שנתלו בה על ידי מנהגים שונים, ומנוגדים לאמונה היהודית).

מי שזקוק לשיטה זו - חובתו להתייעץ קודם עם רב המכיר מקרוב מדיטצ'י זו, והוא יפסוק האם שיטה ספציפית זו נקי' מעבודה זרה והיא מותרת על פי ההלכה. ברור שישנו ערך רפואי במדיטצ'י, ואנשים יכולים להיעזר בה על ידי שיטות נכונות ואכן - רופאים רבים בשדה בריאות הנפש הצליחו לעוזר לחולים על ידי מדיצי' נקי' מכל סממן של עבודה זרה. ברם היות ששיטות אלו אינן ידועות, פונים אנשים לשיטות שיש בהן משום עבודה זרה.

טוב יעשו הפסיכיאטרים, הפסיכואנליטיקאים, הפסיכולוגים וכל אלו העוסקים בשדה בריאות הנפש, אם יעשו מחקר נוסף כדי לברר בדיוק איך וכיצד לנצל את המדיצי' כמכשיר רפואי, ללא טקסים של עבודה זרה, לעזור לאלו הסובלים מלחץ ומתיחות נפשיים, ולדאוג ליישמו וביצועו

גם סוד תקיפתו וגבורתו של צה"ל, ומקרא מלא דיבר הכתוב "ישראל בטח בה' (ומובטח לו) עזרם ומגינם הוא".

(ממכתב אייר תשל"ט - לקו"ש כד עמ' 448)

עיתונאי

השפעתו של אדם מוגבלת היא בדרך כלל, או לסביבתו הקרובה, משפחתו וידידיו, או אם הוא מורה או מרצה, לחוג רחב יותר. העיתונאי, לאידך, שדבריו והגיגיו זוכים לתפוצה רבה באמצעות הדפוס, נהנה מהשפעה רחבה הרבה יותר; הוא אינו מוגבל כל כך הן מבחינת המקום, מכיון שדבריו דפוס מגיעים לרחוק, והן מבחינת הזמן, מכיון שדבריו נרשמים ונשמרים כך זכית שיש לך אפשרויות בלתי רגילות להשפיע על אחרים, לעזור להאיר את חשך הלילה במידה הולכת וגוברת...

(תרגום ממכתב כסלו תשט"ו (באנגלית).
נדפס ב"מכתבים" עמ' 191)

עיתונים

מעשה באחד מזקני לויבאוויטש, שישב על התורה ועל העבודה ולא התעניין בנעשה בעולם הגדול. יום אחד באו וסיפרו לו שהכתירו את ניקוליי קקיסר. שאל היהודי בתימהון: הרי כבר הכתירו אותו, ולשם מה מכתירים אותו פעם נוספת...? הוא זכר שבהיותו ילד הכתירו את ניקוליי קקיסר (זהו הי' בזמנו של האדמו"ר ה"צמח צדק"), אך לא ידע כלל שניקוליי זה כבר מת, ומאז היו כמה וכמה מלכים, ועכשיו מכתירים את ניקוליי השני...

כך חיו אז יהודים ימים ושנים טובים וארוכים, מתוך מנוחה, ללא פסיכואנליטיקאים, ללא פסיכולוגים וללא סמי הרגעה... לגבי מה הדברים אמורים? ובכן, יש לך אדם שחושב, שמכיון שמכל דבר בעולם צריכים להוציא הוראה בעבודת האדם לקונו, כתורת הבעל שם טוב הידועה, לכן שומה עליו לדעת את כל הנעשה בעולם על כל פרטיו ופרטי פרטיו, ולשם כך עליו לקרוא עיתון ולהקשיב לרדיו, וכשמגיע לבית הכנסת בשבת יוכל להראות את בקיאותו ולהוכיח שאינו סתם בטלן או מפגר חלילה...

הבעל שם טוב לא התכוון לומר שיש להתעניין במאורעות בעולם כדי למצוא בהם הוראה; אלא שאם כבר שמע על אודות מאורע מסויים - אז יש להוציא מכך לקח והוראה.

(משיחת ש"פ ויגש תשכ"ט - בלתי מוגה)

משותפים, ולפחות רלוואנטיים, לתחומים שונים של הפעילות האנושית. לכן מובטחני שניתן להוציא מספרך נקודות שימושיות בתחום התעניינות שלי, דהיינו: "כיצד לעשות מיליון נפשות" - על משקל שם ספרך - לתורה וליהדות, שאכן הוא דבר קצת יותר קשה. ולעשות זאת באמצעות "קמעונות", שכן... אין לצפות מיהודי "עני" שיתהפך בין רגע ל"מיליונר" מבחינת התמסרותו לתורה ומצוות; זהו תהליך של צעד אחר צעד, "קמעונות". (אישור לקבל ספר TO MAKE A MILLION DOLLARS IN RETAILING AHO (לעשות מיליון דולר בקמעונות)

(ממכתב אדר א' תשל"ג - תרגום מאנגלית)

נפט

ידועה אחרת השיטות המבוארות אופן יצירת נפט, שזה נוצר מגופות מתות של חיות שהיו מונחות תחת לחץ גבוה, ועם הזמן תהי' מזה נפט, שמשתמשים בו להאיר ולהמם... דברים גשמיים אינם בעלי חיים עצמאיים, וכפי שכל אדם רואה בעצמו, שחיותו באה בהנשמה. והקב"ה קישר את הנשמה עם הגוף, כדי שילחצו על התאוות והרצונות הגשמיים והגופניים, וכאשר ישנו לחץ נכון של הנשמה על הגוף, נהי' גם הגוף, שמצד עצמו אין בו רוח חיים, דבר שמחמם מסביבו ומאיר אף את כל הסביבה...

(ממכתב טבת תשי"ג - אגה"ק ד' עמ' קלא. תרגום מאידיש)

סמל צבאי

בנועם קבלתי סמל פקוד הצפון... משמעות מיוחדת בסמל זה, המוטבע בצורה צבאי, שזה שם ארצנו הקדושה, ארץ הצבי. וביאור חכמינו ז"ל שמתכוונת הצבי שאין עורך מחזיק את בשרו, כלומר שעורו לא מגביל את גידולו, אלא להיפך, שהעור מושפע ממנו... העור הוא סמל החיצונית והטפל לענינים העיקריים, וכן בכל דבר בחיי האדם צריך ללכת אחרי העיקר, ובלשון הידוע - הגברת האיכות על הכמות.

והרי זה גם כן נקודה עיקרית בצבא, שאף על פי שלעיני בשר נראה שהצלחת הצבא תלוי' בנשק מתוחכם ואנשי צבא מתוחכמים בהפעלת הנשק וכו', אבל כל הבקי בעניני צבא יודע שההצלחה תלוי' בעיקר בתקפם הרוחני של אנשי הצבא והפקידות...

וזהו גם כן סוד קיומו של עמנו, שאף על פי שהוא המעט מכל העמים, אבל כיון שהוא עם הנבחר, עם הספר והרוח, וקשור ביהדותו, אין כוח גשמי בעולם שיסכן נצחיותו. וזהו

פרישה לגמלאות

נהוג בעולם (לשון העלם) שאדם שהגיע לגיל הזיקנה חייב להיפטר ממשרתו ולהפסיק את עבודתו, וזאת על פי דיעה כוזבת, שגיל הזיקנה מביא עמו חולשה גופנית, וכתוצאה מכך אנשים זקנים אינם מסוגלים לעבוד, ליצור ולפעול. נוהג זה פועל על הזקנים, כמובן מעצמו, רגש של ייאוש ודיכאון: הם כבר "זקנים" ואינם מסוגלים לפעול, הם רק משא ח"ו על משפחותיהם וכו'. ועד שישנם כאלו שסובלים משעמום, ומחפשים עם מה להעביר את הזמן.

על פי תורת אמת הרי המצב בדיוק הפוך: דוקא בגיל הזיקנה קיים היתרון של "רוב שנים יודיעו חכמה" (איוב לב, ז), ו"זקני תורה כו' כל מה שמזקנים דעתם מתיישבת עליהם" (מסכת קנים בסופה). ואפילו מי שאינו תלמיד חכם – הרי יש אצלו יתרון השכל והחכמה שבא מ"כמה הרפתקי דעזו עליהו" (קידושין לג, א), שלכן ישנו החיוב של "מפני שיבה תקום" (קדושים יט, לב). בגלל ניסיון החיים העשיר שרכשו אנשים זקנים במשך חייהם, זקוקים הצעירים לעצה שלהם דוקא, "בן חמישים לעצה". מובן איפוא, שבענינים הקשורים עם חכמה ושכל עליהם להיות פעילים ביותר. ומזה מובן לגבי סדר הנהגת העולם, שכאשר איש שהגיע לגיל זיקנה נדחף ר"ל, באופן חלקי או לחלוטין, מעניני פרנסתו וכיוצא בזה הרי זה מסב נזק לעסק והן לזקן.

(משיחת כ' אב תש"מ – לקו"ש כ' אב תשד"מ)

פיסיקה (א)

כל אחד מאתנו מצווה ללכת מחיל אל חיל בכל עניני קדושה. בהקשר לכך כדאי להזכיר את אימרתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שבימינו אלו על כל יהודי לראות את עצמו כמי שמטפס ועולה על הר גבוה, שאז הוא חייב להמשיך ולטפס, או לחזור לאחוריו, שכן אינו יכול להשאר על עמדו. והרי יש חוק ידוע בפיסיקה הקובע שהקצב של דבר שנופל הולך ומתרחק... והלימוד מובן מאליו.

(תרגום ממכתב באנגלית – נדפס ברעיון השבוע ה' עמ' 109)

פיסיקה (ב)

ככל שהמדענים הגשמיים מתפתחים – מתקרבים יותר ויותר לרעיון האחדות גם בתחום החומר. שכן, מקודם ה' מקובל לחשוב שהריבוי והמוכרבות של העולם הגשמי ניתן

לצמצם לכמאה אלמנטים יסודיים וישויות, וראו את הכוחות ואת החוקים גשמיים כשונים ועצמאיים, שלא מלהזכיר את ההפרדה בין חומר לאנרגי, אבל בשנים האחרונות, עם ההתפתחות של המדע, צומצמו האלמנטים היסודיים למרכיבים יסודיים עוד יותר של האטום, היינו אלקטרונים [=חלקיק טעון מטען חשמלי שלילי], פרוטונים [=חלקיק הנושא מטען חשמלי חיובי], וניוטונים [=חלקיק נטול מטען חשמלי], ואפילו אלו לא הוגדרו כ"קוביות הבנין" של החומר, עד שגילו שניתן לצמצם את החומר ואת האנרגי, ולהפוך אותם אחד לשני.

הלימוד המתבקש מכך הוא: האדם הוא בעל שתי תכונות מנוגדות – יצר טוב ויצר רע. אמנם, ניגוד זה אינו קיים אלא בתחילת העבודה (כשם שחשבו בתחילה שבטבע קיימים אלמנטים וכוחות רבים); ואילו שלימות העבודה מביאה להכרת האחדות הבסיסית שבאדם (כשם שהתפתחות המדע גילתה את האחדות שבטבע), עד שיצר הטוב ויצר הרע מתאחדים, באמצעות הפיכת היצר הרע ליצר טוב, שכן אחרת אי אפשר להשיג אחדות והרמוני, מכיון שהקדושה לעולם לא תשלים עם הכניעה אל החולין.

(תרגום ממכתב אדר תשכ"א (באנגלית). נדפס ב"מכתבים עמ' 314)

צבא (א)

כאשר אדם ניגש לבדיקות לפני גיוס לצבא מתחשבים בעיקר בבריאות הגוף (הנשמה חשובה רק כמה שמצבה נוגעת לגוף, היינו שהוא מיושב בדעתו כו'), ואם הגוף בריא – מגייסים אותו. לומר לך: א. זה כך בצורה גשמית משרם שכן הוא בצבא הרוחני, בצבאות ה'. שכן מי שמכוון את כל הכוונות אבל אינו מקיים את המצוה בפועל – לא עשה כלום; ואילו מי שמקיים את המצוה בפועל ללא כוונה – קיים את המצוה, שהרי "המעשה הוא העיקר" (אבות פ"א מ"ז), והוא נמנה על צבאות ה'.

ב. ישנם תלמידים השואלים: כיצד מקבלים חשק ללמוד? הנה יש לומר להם – בבדיקות לצבא בודקים רק אם הגוף בריא, ולא בודקים את מצב הנשמה, אם יש לאדם זה חשק לשרת או לא, ואין אומרים למי שאין לו חשק – לך לנוח ותחזור כשיהי' לך חשק... ואף בצבאות ה' כך: בין אם יש חשק ללמוד ובין אם לאו – יש לשבת וללמוד מתוך קבלת עול, וסוף החשק לבוא.

(משיחת ש"פ ח"י-שרה תשי"א – בלתי מוגה)

שזה נוגע לגורלם של כל האוכלוסי' – על אחת כמה וכמה בנוגע לציווי של "המפקד הכי ראשי", מלך מלכי המלכים הקב"ה.

(ממכתב טבת תשכ"ג – לקו"ש כא עמ' 388)

ציור

עיקר מומחיותו של הצייר בחכמת הציור הוא, שהוא מסוגל לסלק את עצמו מחיצוניות הדבר, ומבלי הבט על הצורה החיצונית הוא מסתכל ב"תוכנית" הדבר ורואה שם את פנימיותו ועצמיותו, ולאחר מכן הוא מוסר את זה הציור, כך שהרואה את הציור יתגלה לפניו בדבר מה שלא ראה מקודם, מכיון שהתוך היה מוסתר מעיניו טפלים. כך מגלה הצייר את עצמות ומהות הדבר שהוא מצייר, והרואה את הציור רואה את הדבר באור שונה ואמיתי ובא לידי הכרה שמקודם הי' טועה.

ככל הדברים האלה וככל החזיון הזה, הוא אחד העיקריים בעבודת האדם לקונו... הבריאה כולה נבראה מדבר ה', המהווה ומקיים אותה בכל עת ובכל רגע, אלה שבגלל כוח המצומצם והגבורה האלקי – הדבר ה' נעלם ונסתר, ורואים רק את החיצוניות. וענין העבודה הוא, מיוסד על האמונה הפשוטה שאין עוד מלבדו, שיש לגשת לכל ענין בחיים מבחינת מבט זו, וכל אחד כפי כוחו ינסה לגלות מה שיותר האלוקות שבכל דבר, ולהקטין עד כמה שאפשר את העלם והסתור של החיצוניות על האלוקות שבתוכו.

(ממכתב אדר ב' תשי"א – אג"ק ד' עמ' רכג תרגום מאידיש)

קרני לייזר

עד עכשיו היה מקובל לחשוב שקרן אור חזק ביותר במקורו, וככל שהוא מתרחק ממקורו הוא הולך ונחלש. אך חידשו אנשי המדע חידוש גדול. "קרני לייזר", שהמיועד שבו הוא שהאור מצומצם ואינו מתפשט לצדדים, וכתוצאה מכך הוא שומר על עוצמתו לאורך כל הדרך, ועד שהוא מסוגל לבקוע מחיצה של ברזל! והרי הוראה מעין זו בעבודת ה': כאשר אדם מצמצם את עצמו בד' אמות של תורה ותפילה, כאשר הוא דבק בדרך ה' ללא סטיות – אזי "אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בינו לבין אביו שבשמים" (פסחים פה, ב), ולא עוד אלא שאז בכוחו להשפיע גם על אחרים, הרחוקים מחיי תורה ומצוות.

(משיחת ש"פ וישב תשל" – בלתי מוגה)

צבא (ב)

כל חייל מבין שכאשר הוא מקבל פקודה מהעומד על גביו, אין הוא יכול לדחות את קיומה עד שיוכל לשקול אותה ולראות אם הוא מסכים לה, ובמיוחד אם הפקודה באה מהמפקד הראשי; דחי' כזו עלולה לסכן את כל הצבא. ובודאי שכן הוא לגבי ציווי הקב"ה: אין יהודי יכול להרשות לעצמו להמתין עד שיהי' לו מספיק פנאי ומספיק רצון ללמוד את טעמי המצוות. משום כך קבלנו את התורה בהצהרת "נעשה (ורק לאחר מכן) ונשמע". וכשם שבמשל הרי דחיית קיום הפקודה עלולה לסכן את כל הצבא, כן גם בנמשל; אין יהודי יכול לומר "זהו ענין אישי שלי ואל תתערב בעניני הפרטיים", שכן כל ישראל הם גוף אחד וכולם ערבים זה לזה, כך שמעשיו של יהודי אחד משפיעים ביותר על מצבו של יהודי אחר.

(תרגום ממכתב באנגלית, שבט תשכ"ז – רעיון השבוע ו' עמ' 5)

צבא (ג)

כותב במכתבו אשר בנו נמצא עתה בצבא... עיקר ויסוד ענין הצבא הוא קבלת עול, הרי זה צריך לעוררו ולהזכירו בכל רגע שאם מקבל הוא עליו להשמע לפקודת בשר ודם ושנוגע למלך מלכי המלכים הקב"ה...

(ממכתב אלול תשי"ב – אג"ק ו' עמ' שי)

צבא (ד)

הדגיש במכתבו שנמצא באימונים, שענינים רק "משמעת כוח ורגלים", והרי זהו אחד העיקרים באמונת האדם, אמונה פשוטה דוקא, שענינה הקדמת נעשה לנשמע (משמעת). הבטחון הגמור אשר במצוה המצווה, נותן מראש הכוח והאפשרויות לקיים הציווי, ובלבד שירצה בפועל ילך בדרך ה', וכצוואת העברי הראשון הוא אברהם, אשר יצווה את בניו וגו' ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט (בראשית יח, יט).

והנה בטבע האדם, אשר אדם עיר פרא יולד, להתנהג דוקא על פי הטבע שלו – למלאות רצונו, ואפילו התאוות שלו, ולא עוד אלא שהרצון הזה מטה שכלו וממציא הסברות וטעמים ונימוקים.

ולזה התיקון – בכל שכן וקל וחומר: ומה בנוגע לציווי של בשר ודם, מוכרחים, ככתבו במכתבו, המשמעת כוח ורגלים, ולא עוד אלא שבזה תלוי כל קיום המסגרת בה נמצא ועל ידי זה קיום כל הצבא, השמירה על הגבולים וכו' וכו', זאת אומרת

רדיו

א) "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", "את" לרבות צבאיהם (רש"י בראשית א, יד), וח"ו לומר שמישהו חוץ מהשם יתברך מסוגל לברוא משהו, וכמבואר בתניא (אגה"ק סימן כ): רק "הוא לבדו (המאציל ברוך הוא) בכוחו ויכולתו לברוא יש מאין".

והנה, גם מטרת בריאת כל דבר מפורשת בתורה (אבות ספ"ו): "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו". ואם אפילו יתוש לא נברא אלא לכבודו יתברך – על אחת כמה וכמה כוח אדיר כרדיו (העברת קול מסוף העולם ועד סופו ברגע כמימרא!) ואותם אנשים שאינם מנצלים כוח זה בקדושה – אין הקב"ה מאבד את הדבר הטוב בשבילם. ובלשון המענה (עבודה זרה פ"ד מ"ז): "שאלו את הזקנים ברומי, אם אין רצונו בעבודת כוכבים למה אינו מבטלה, אמרו להן... הרי הן עובדין להמה וללבנה... יאבד עולמו מפני השוטים!?" ואין לחלק ולומר שהדברים אמורים רק לגבי חמה ולבנה, שמלכתחילה נבראו להאיר על הארץ, ורק לאחר מכן החלו לעבוד אותם, אבל לא לגבי רדיו, שנוצל מלכתחילה על היפך הטוב – שהרי רז"ל אמרו (שמו"ר רפ"ה) "לא ה' העולם ראוי להשתמש בזה ולמה נברא בשביל המשכן ובשביל בית המקדש", למרות שלפני עשיית המשכן השתמש בזה לעבודת אלילים (ראה רמב"ם הלכות עבודה זרת פ"א).

(משיחת ש"פ תרומה תשד"מ – לקו"ש כו עמ' 380)

רדיו להפצת התורה (ג)

ישנם כאלה שטוענים שרדיו זהו דבר חדש, ו"חדש אסור מן התורה". והנה בכגון דא ישנן שתי בחינות שדרכם ניתן לקבוע האם זהו דבר טוב וחיובי או לא, והם:

א. מתי התעוררה השאלה. הרי אותם האנשים שעוררו את השאלה השתמשו ברדיו לצורכי פרנסה וכיוצא בזה, מבלי שהדבר יפריע להם: ורק כאשר החלו לנצל את הרדיו להפצת המעיינות, אז באו בטענה...

ב. מהן התוצאות. כאשר ישנו ספק אם הנהגה מסוימת רצויה היא או לא, ניתן להכריע את הספק על ידי בדיקת התוצאות. ובנידון דידן הרי ראינו במוחש שלמוד תסידות ברדיו הביא להוספה אצל כמה וכמה מאחינו בני ישראל בשמירת התורה והמצוות. (אבל אם ה' מדובר הדבר שאיסורו מפורש בתורה, מובן שלא משנה כלל מהן התוצאות של הדבר, שכן אף אם ישנם תוצאות חיוביות, הרי זה בבחינת מצווה הבאה בעבירה).

(משיחת י' שבט תשל"ז – בלתי מוגה)

אחד מכוחות הטבע שהתגלה ופותח בשנים האחרונות (הוא קיים כבר מששת ימי בראשית בכל תוקפו, אבל לא ה' ידוע עד לאחרונה) מאפשר לאדם לדבר במקום מסוים ותיכף ומיד יישמע כל הגה בריתוק מקום, ועד לקצווי ארץ והירח וכו' (באמצעות טלפון או רדיו). ולאחרונה התחדש דבר נוסף: ניתן גם לראות את המדבר ואת כל תנועותיו וכו'.

חידוש זה נותן לנו ציור מוחשי בענין "עין רואה ואוזן שומעת" (אבות פ"ב מ"א), להבדיל. ואדרבה: אם ה"אוזן" שלמטה מסוגלת לקלוט מיד את הנעשה בקצווי תבל (וה"עין" שלמטה (באמצעות פיתוח כוח טבעי אחר) מסוגלת לראות) – על אחת כמה וכמה שאין שום הגבלה ב"אוזן" ו"עין" שלמעלה כביכול "כל מה שאדם עושה, אפילו בחדרי חדרים, הנה באותו רגע ממש ישנם "עין רואה ואוזן שומעת (ובמילא) כל מעשיך בספר נכתבים".

מובן, איפוא, שההתבוננות בענין "והנה ה' ניצב עליו כו' ומביט עליו ובוחן כליות ולב אם עובדו כראוי" (תניא פמ"א), יכול להיות לא רק בדרך השגה של שכל עיוני, (אלא באופן שקרוב יותר להרגשים הגשמיים של האדם, ובמילא תפעול התבוננות זו ביתר שאת על המידות שבלב ועל המחשבה דיבור ומעשה).

(תרגום משיחת ד' חשוון, כ"ח אדר תשל"ז – לקו"ש טו עמ' 44)

רדיו להפצת התורה (א)

בהמשך לשיחתנו על דבר שיעור דף השבוע על ידי הרדיו... אם בכמה דברים גלויים שבבריאה אמרו רז"ל שנבראו בשביל בית מקדשו של הקב"ה, ורק בזכות זה – גם העולם משתמש בהם (שמו"ר רפ"ה) – על אחת כמה וכמה בכוח נעלם ונפלא שבטבע, שמוצא תיקונו רק על יד העשותו אמצעי כלי ומקדש לו יתברך, ומיום שחרב בית המקדש אין לו לקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד.

(ממכתב שבט תשי"ד – אג"ק ח' עמ' קלו)

רדיו להפצת התורה (ב)

ישנם כאלו שטוענים שרדיו שייך לסטרא אחרא, ואסור להשתמש בו לדברים שבקדושה. טיעון זה – נוגד לעיקר גדול באמונה. שכן הסטרא אחרא אינו מסוגל לברוא שום דבר יש מאין (סנהדרין סז, ב), ומקרא מלא דיבר הכתוב (בראשית א,

רזי עולם

הנעשה אשר עלי לעשות... למה הדבר דומה? לאדם שלמד לקרוא, ויקנה ספרי חוכמת הרפואה וכלי הרופאים ויתחיל לרפאות החולים). ואחר כך צריך עדיין לבוא העיקר, היינו העבודה בפועל. כי אף שבתלמוד גדול הוא, וגם מכבד ומוקיר את הרופא מומחה, והסממנים מוכנים אצלו כתבנית וציווי הרופא בדיוק – הנה אם אינו לוקחם בפועל ממש, עדיין גם לא התחיל ברפואה.

(ממכתב תמוז תש"ט – אג"ק ג' עמ' קמה)

רפואה (א)

ידע... מהתגלויות החדשות של חכמה הרפואה, עד כמה שנוגע לבריאות גוף הגשמי מצב הנערווען (=עצבים) והשלום בגוף, וכיון ששתי הנפשות אשר באיש הישראלי הם במלחמה, כיון שהאחת ענינה רוחניות והשני ענינה גשמיות, אי אפשר השלום ביניהם אלא... על ידי ניצחון הנפש האלוקית, כי אם ת"ו יהי להיפך הרי אין זה שלום, כיון שאפילו בשעת החטא הרי הנפש האלוקית הנה באמונה אתו יתברך, כמו שמבואר בתניא סוף פרק כ"ד, ולא עוד אלא שאפילו יצר הרע הרי זה רק שניתן לו רשות לבלבל את האדם, אבל גם הוא רצונו שהאדם ינצח אותו, שעל ידי זה ירבה גם שכרו, היינו שכר היצר הרע, ועיין בתניא סוף פרק כ"ט, בזהר פרשת תרומה תקס"ג.

(ממכתב ניסן תשי"ב – אג"ק ה' עמ' רפ)

רפואה (ב)

ידוע כאשר משתילים אבר בגוף שני, הנה בדרך כלל דוחה הגוף השני את האבר ה"זר" ואינו מקבלו, והרופאים חייבים לנקוט בצעדים מיוחדים כדי להתגבר על התנגדות טבעית זו. הנמשל הוא: יהודי ואינו יהודי הם שני גופים זרים ושונים לחלוטין, וכאשר "משתילים" אינו יהודי מתוך עם ישראל באמצעות גיור שאינו כהלכה, אין "השתלה" זו עולה יפה...

(משיחת ש"פ שלח תש"א – בלתי מוגה)

ישנם בעולם ענינים פשוטים שמרוב פשטותם לא מתבוננים בהם כלל, אך כאשר חושבים אודותם, רואים שאין עליהם ביאור שכלי, אלא הם מפלאות תמים דעים יתברך. ולדוגמה: הקב"ה הטביע בטבע הבריאה, שכאשר רוצים שיצמחו מאה שבלים של חטים, לא מספיק לזרוע מאה זרעים של חטים (שמכל זרע תצמח שיבולת אחת של חטים), אלא צריכים לזרוע ריבוי זרעים של חטים, שחלקם כלה ונפסד, ורק מחלק מהם צומחים שיבולים של חטים. והוא הדין לכל ענין של הולדה אצל סוג החי וסוג המדבר, כמבואר בספרי הרפואה. מאה זרעים, כאשר תשעים ותשע מהם הולכים לאיבוד...? אבל כמובן שאין להתפלא על כך שאין הנברא מבין דרכי הבורא; ואדרבה – הפלא הוא בכך שישנם דברים מסויימים שכן מובנים לנו.

(משיחת פורים תשד"מ – בלתי מוגה)

רוקחות

תיכף לכניסה לחנות רקח טוב, ונראה המון הרפואות והסממנים אשר בהם ימצאו חיזוק ורפואה לכמה מיני חולים, ואפילו להמסוכנים ביותר – בודאי שזה מעורר, ובצדק, התפעלות אצל הרואה המבין. אבל... אין כל זה אלא הכנה והכשר דבר בלבד, וכדי שיתרפא החולה צריכים להיות שני דברים עיקריים:

א. מומחה צריך להורות איזה סם פרטי ובאיזה אופן, מתאים לחולי פרטי זה.

ב. ... החולה צריך לקחת את הסם בפועל.

הנמשל הוא: כל אחד מבני ישראל... ניתן לו חלק בעולם שעליו לרפאותו ולתקנו, וגם ניתנו לו הסממנים והענינים הדרושים בזה. אבל כל זה אינו אלא הכנה בלבד, כי זקוק הוא עדיין והוראות ממומחה באיזה מהסממנים שלו ישתמש לתיקון חלקו ולתיקון עצמו היום, באיזה מחר וכו'. ובאם לאו – הרי עלול הוא לסכן תחת לתקן...

(ישנם אומרים... אעיין בעצמי בשולחן ערוך ואדע את

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזירוז התגלותו המיידית לעין כל
ויוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה תיכף ומיד ממש

ולזכות

החתן התמים הרב **גבריאל**

והכלה המהוללה **נחמה דינה** שיחיו

אביכזר

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
יום הבהיר י"א שבט ה' תהא שנת נפלאות טובות

זכו להקים בית נאמן בישראל - בית חב"ד על יסודי התורה והמצוה
כפי שמוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות
לנחת רוח וכרצון כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ולזכות

משפחות החתן והכלה

ר' עמרם ורעייתו נסיל' גילה מסעודה

צאצאיהם: חנה, בעלה משה והילדים: אביאל, נתנאל, רות שיחיו נידם ◆ מיכאל,
רעייתו אילנית והבן דוד ◆ אסתר, בעלה יוסף והילדים יונתן, רחל-יעל שיחיו אמיתית
◆ עליזה, בעלה משה והילדים דוד-אברהם, ישראל, חיים שיחיו אקוקה ◆ ראובן,
רעייתו מיכל לאה והבן אוריאל אברהם ◆ חגית, חדוה, ברכה, רחל - שיחיו

אביכזר

ר' דוד שלום הלוי ורעייתו שולמית

צאצאיהם: בן ציון ראובן, רבקה ביילא, גיטל מלכה, חיים יצחק בער, משה, מנחם
מענדל, מאיר שלמה, ישראל אריה לייב, שניאור זלמן - שיחיו

פי"ב

יחי אדונונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד